

ΕΤΟΣ Α. 1886. ΤΕΥΧΟΣ 12

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΦΡ 20
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ

Ἐκ πάντων τῶν ἤχων, τῶν εὐλόγως χαρακτηρισθέντων ὡς ἐθνικῶν, λέγει τὸ «Περιοδικὸν τῆς Κάσσελ», ἡ Μασσαλιῶτις ἐστὶν ἀναμφιλέκτως ὁ ζωηρότερος καὶ ἐπικρωγότερος. «Ἡ ἐπιφθόσ αὐτῆς, ἔγραφεν ὁ Καρλάιλ, ἀρκεῖ ἵνα ἐπιστεύσῃ τοὺς πηλμοὺς τῶν ἀνθρωπίνων ἀρετηῶν· ὤφθησαν στρατιαικῆ πλῆθη ἄδουσαι αὐτὴν μετ' ὀφθαλμῶν πεπληρωμένων δακρύων, καὶ μετὰ καρδιῶν ζεουσῶν ἐκ περιφρονήσεως πρὸς τὸν θάνατον, τὸν δεσποτισμὸν καὶ τὸν διάβολον». Καὶ ἐν καιρῷ ἔτι ἡρεμίας καὶ εἰρήνης, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν ἀκούσῃ τις δίχα νὰ αἰσθανθῇ εἰδὸς τι φορικιάσεως· δύναται δὲ τις ραδίως νὰ συλλάβῃ ἰδέαν τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀεπάγεται ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεων ἐπὶ ὀρητικῶν καὶ διαπύρων πνευμάτων. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐκτάκτου μέρους, ὅπερ τὸ ἄσμα τοῦτο διετραγῶδησεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑπολέσῃ ὅτι αἱ λέξεις καὶ ὁ τονισμὸς αὐτῶν ὑπῆρξαν ἡ κορωνὶς πολυετοῦς ἐργασίας ἐξόχου τινὸς εἰδικοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ἐντούτοις οὐδὲν τοιοῦτο συνέβη.

Ἡ Μασσαλιῶτις παρήχθη σχεδὸν αὐτομάτως ἐσπέραν τινα ἐπὶ τῶν χειλέων νεαροῦ ἀξιωματικοῦ, τοῦ Ρουζέ δὲ ἰ. Ἰλ, ὃν τὰ τῆς ἡμέρας πάθη μετεωρίζον πῶς ὑπερβεν ἑαυτοῦ...

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιθεωρήσωμεν τοὺς διακρούους τῆς Εὐρώπης ἐθνικοὺς ὕμνους, χωρὶς νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι οἱ Γάλλοι ἔσχον καὶ ἕτερον τινα τοιοῦτον, τὸν: «Ἀπερχόμενοι εἰς Συρίαν,» ὅστις ὅμως, δεόν νὰ ὁμολογήσωμεν, οὐδέποτε ὑπῆρξε δημοφιλὴς, οὐτ' ἀντάξιος νὰ γείνη.

Οὕτω σχεδὸν ἀνούσιον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς ἡρέμου πορείας τῶν τυγῶν τῆς Ἀγγλίας, τυγχάνει τὸ ἄσμα, ὅπερ ἐν χρήσει ὡς ἐθνικὸς ὕμνος. Τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς οὗτου εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἀμφισβητουμένων. Γνωστὸν ὅτι τῷ 1794 εὐπυτρίδης οὐόματι Τάουνσεδ ἐξεδήλωσε θετικῶς ὅτι ὁ πατήρ αὐτοῦ, παρευρεθείς τῷ 1740 ἐν συμποσίῳ δοθέντι πρὸς τιμὴν τῆς ἀλώσεως τοῦ Πρωσσιέλλου, ἤκουσε τὸν γνωστότατον μελοποιὸν Ἑρρίκον Κάρεϋ ν' ᾄσῃ τὸ: «Ὁ Θεὸς σωζέτω τὸν Βασιλέα» ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ ἔργον. Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐπικυροῦται ὑπὸ τῆς τοῦ δόκτορος Ἀρριγκτων, τοῦ περιωνύμου ἱατροῦ τοῦ Βαθ. διαβιβδαιούντος ὅτι

αὐτὸς προσωπικῶς διέταξε τῷ Κάρει τὰς λέξεις καὶ τὸν τονισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Ὕμνου, καὶ ὅτι ἀνέθετο τὴν ἐπιξεργασία, τῆς βρυτονίας τῷ Χριστοφόρῳ Σμιθ, γραμματεῖ τοῦ Χαϊνδελ. Ἐτέρωθεν ὅμως, ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Συντεχνίας τῶν Ἐμποροπραπτῶν ἐν Λονδίῳ διατηροῦνται εἰσέτι οἱ τίτλοι τῶν δικαιωμάτων τοῦ Βέν Τζώνσον, ὡς συντάκτου τῶν λέξεων, καὶ οἱ τοῦ δόκτορος Ἰωάννου Βούλ, ὡς μελοποιῦ τοῦ ἐν λόγῳ Ὕμνου, ψαλέντος τὸ πρῶτον, κατὰ τὴν εἰρημένην μαρτυρίαν, ἐν συμπνοσίῳ προσνεχθέντι ὑπὸ τοῦ σωματείου τῷ βασιλεῖ Ἰακώβῳ Α΄, καὶ τῷ πρίγκιπι τῆς Οὐαλλίας. Ὅτι ὅμως τυγχάνει βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ δημοτικότης τοῦ ἄσματος, ὡς ἔθνικοῦ Ὕμνου, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1745 καὶ τῆς σκωτικῆς στάσεως.

Ὁ ρωσικὸς ἔθνικὸς Ὕμνος, περιέχων εὐπρεπῆ ἀπλότητα, ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ στρατηγῶ Ἀλεξίου Λουώφ. Ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς ἐξέθετο τὴν ἱστορίαν ταύτην. «Τῷ 1833, γράφει, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ συνοδεύσω τὸν τσάρον Νικόλαον εἰς Πρωσίαν καὶ Αὐστρίαν. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἡμῶν ἐπληροφόρηθην παρὰ τοῦ κόμητος Βεγκενδόρφ ὅτι ὁ ἡμέτερος κυριάρχης λυπούμενος ἐπὶ τῷ γεγονότι τῆς στερήσεως τῶν Ρώσων ἰδίου ἔθνικοῦ Ὕμνου, ἠυδόκει νὰ μ' ἐπιφορτίσῃ τὴν σύνταξιν τοιοῦτου. Διεξερχόμενος ἀλληλοδιαδόχως τὸν γαλλικὸν Ὕμνον, τοσοῦτον πλήρη μεγαλείου καὶ πρωτοτυπίας, τὸν ἀγγλικὸν, τοσοῦτον μεγαλοπρεπῆ, καὶ τὸν αὐστριακὸν, ἐμποιοῦντα τοσαύτην συγκίνησιν, κατενόησα ὅτι χρεῖα ἦν νὰ παραχθῇ τι σθεναρὸν, εὐπρεπές, συγκινητικὸν, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔθνικόν, δυνάμενον νὰ ἤ καταλλήλον καὶ πρὸς θερησκευτικὴν τελετὴν, καὶ πρὸς στρατιωτικὰ σαλπίσματα, καὶ πρὸς δημοσίαν ἐορτήν, καὶ ἵνα ἅπαντες δύνωνται ἐκ τούτου νὰ εὐφρανθῶσιν, ὃ τε ἐρασιτέχνης καὶ ὁ ἀγοραῖος. Ἐσπέραν τινὰ ὑποστρέφων ἐξώρας οἴκον, εὔρον καὶ ἐσημείωσα τὸ κυριώτερον, μελικὸν λήμμα τοῦ ἄσματος. Τῇ ἐπιούσῃ μετέβην παρὰ τῷ Ζουβόσκη, ὅπως ἐξαίτησωμαι παρ' αὐτοῦ νὰ μοὶ γράψῃ τὰς λέξεις, ἀλλ' ὑπῆρξεν σὺτῷ ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ τοιαύτας ἐφαρμοζομένας τῇ μουσικῇ μου. Ἀπεφάσισα τότε νὰ μὴ

ζητήσω τὴν βοήθειαν συνεργάτου, καὶ πέραντα ἀνήγγειλα τῷ Βεγκενδόρφ ὅτι ἤμην ἔτοιμος. Τῇ 23 Νοεμβρίου 1833 τὸ μέλος μου ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς μουσικῆς τοῦ αυτοκρατορικοῦ παρεκκλησίου. Ὁ τσάρος διέταξε τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ὕμνου πολλάκις κατὰ συνέθειαν, διέταξε νὰ ψαλῆ ἄνευ μουσικῶν ὀργάνων, καὶ νὰ παιανισθῇ ἐν πλήρει ὀρχήστρᾳ, ἄνευ λέξεων· εἶτα δὲ μοὶ εἶπε γαλλιστί: «Εἶναι ἐξαίσιος!» καὶ παραχρῆμα διέταξε τὴν ἄμεσον αὐτοῦ παραδοχὴν ἐν τῷ στρατῷ. Τὸ σχετικὸν οὐκάζιον ἐδημοσιεύθη τῇ 4 Δεκεμβρίου, ἑπτὰ δ' ἡμέρας βραδύτερον ὁ Ὕμνος ἐξετελεῖτο δημοσίᾳ κατὰ πρῶτον ἐν Μόσχᾳ». Ὁ τσάρος προσήνεγκε τῷ μελοποιῷ χρυστὴν ταμβακοθήκην περιεκεκοσμημένην διὰ πολυέδρων ἀδαμάντων, πρὸς ἐνδοξίαν δὲ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ εὐαρεσκείας, διέταξεν ὅπως αἱ λέξεις: «Ὁ Θεὸς σωζέτω τὸν τσάρον» χρησιμίσωσιν εἰς τὸ ἐξῆς ὡς ἔμβλημα τῆς οἰκογενείας Λουώφ.

Ὁ δανικὸς ἔθνικὸς Ὕμνος, ὁφείλεται τῷ Χάρτμαν, γερμανῷ μελοποιῷ ἀποκατεστημένῳ ἐν Κοπεγχάγη, ἐνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 1791. Οἱ πρῶτοι στίχοι τοῦ ἄσματος τούτου ἐξυμνοῦσι τὴν ἀνδρίαν τοῦ Χριστιανοῦ Δ' τοῦ προσφιλοῦς τοῦ Δανοῦ βασιλέως, οἱ δ' ἐπόμενοι ἀφιερῶνται τοῖς κατορθώμασιν ἐτέρων ἰθαγενῶν ἡρώων. Κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Καρόλου Ἐγγελ, ὁ ἦχος δὲν περιέχει μεγάλην τινὰ πρωτοτυπίαν, καὶ προσομοιάζει ἐπὶ τοσοῦτον τῷ «Rule Britannia» ὥστε νὰ ὑποπτευθῇ τις μουσικοκλοπία.

Σ Σ. Τοῦ ξένου ἀρθρογράφου τῶν ἄνω παραλιπόντος ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀγνοίας ν' ἀναφέρῃ τι περὶ τοῦ ἡμετέρου ἔθνικοῦ Ὕμνου, ἐπαναγκαστὸν ἐν ἀποσπασματικῇ ἀνόλουθᾳ:

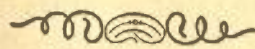
Τοῦ ταῦν ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν ἔθνικοῦ Ὕμνου «Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τῆς ὄψις» τοῦ τοσοῦτον παρὰ πάντων θαυμαζομένου, αἱ μὲν λέξεις εἰσὶ προϊόν τοῦ καλῆμου τοῦ περιπύστου Ζακυνθίου ποιητοῦ κόμητος Διον. Σολωμοῦ, ποιήσαντος αὐτὸν τῷ 1823 ἐν ἀνθηροτάτῃ ἡλικίᾳ, (μόλις 23 εταῖος τότε ὄντος) καὶ ὁπότε αἱματόφυρτος ἡ Πατρίς διεξῆγε τὸν γιγάντειον περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνα· ὁ δὲ τονισμὸς αὐτοῦ ὁφείλεται τῷ μεγάλῳ Κερκυραῖῳ μουσικῷ διδασκάλῳ Νικ. Χ. Μανταρῶφ,

ἀφιερῶσαντι αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς τοῦ χρονολογίας 5 Δεκεμβρίου 1844 τῷ ἀοιδίμῳ ἡμῶν βασιλεῖ Ὄθωνι Α΄. Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς βασιλείας τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνακτος ἐξηκολούθησεν ὡς ἔθνικὸς Ὕμνος τὸ πασίγνωστον καὶ δημοφιλὲς «Ὁλιγυρὸν καὶ κοπτερόν σπαθί μου» ἀλλ' ἐπὶ τοῦ νῦν εὐτυχῶς ἰθύνοντος τὰς τύχας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους Γεωργίου Α΄, ἐγένετο ἀποδεκτὸς ὁ ἀνωτέρω, ὡς ἐπίσημος ἔθνικὸς Ὕμνος, καὶ τοιοῦτος διατελεῖ μέχρι τῆς σήμερον.

Λέγεται δ' ὅτι, ὅτε ὁ βασιλεὺς μετὰ τὴν τῆς Ἑπτανήσου ἔνωσιν μετέβη εἰς Κέρκυραν, μετεκαλέσατο παρ' αὐτῶν τὸν Μάνταρον καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν ἀμείψῃ βασιλικῶς διὰ τὸν τοσοῦτον ἐπιτυχῆ τονισμὸν τοῦ ἔθνικοῦ Ὕμνου· ἀλλ' ὁ μέγας ἐκεῖνος μουσουργὸς ἀπήνησεν ἀφελέστατα:

— Ἡ μόνη ἀμοιβή μου, τέκνον, ἔσται νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς ν' ἀσπασθῶ τὸ μέτωπόν σου, διότι ὁ Θεὸς μὲ κατηξίωσε νὰ ἴδω τὸν ἐστεμμένον τῆς Ἑλλάδος βασιλέα πατοῦντα τὸ ἐλεύθερον ἔδαφος τῆς πατρίδος μου.

Τοιαύτη ἦν ἡ αἰτηθεῖσα ἀμοιβή τῆς ἀξίας τοῦ ἀγνοῦ ἐκείνου Ἑλληνοῦ.

ΑΙ ΗΛΙΑΚΑΙ ΑΚΤΙΝΕΣ

(ONEIPON)

Ἄνω τῆς στέγης τῆς ἐξοχικῆς μου ἐπαύλῃσι πρῶταν τινὰ οὐρανία λάμψις ὡς ἀδάμας στίλβουσα μὲ κατέβηκε σὺν τῷ χρόνῳ λαμπρότερα καὶ διαυγεστέρα καθισταμένη. Αἴφνης ὡσανεὶ ἐρυθρὸν πῦρ ἔλαμπεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ... ἦτο πράγματι ἀκτὶς ἡλίου πρῶτον ἐπὶ τῶν δένδρων πεσοῦσα καὶ εἶτα διὰ μιᾶς καταντήσασα ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ παραθύρου μου λεμονέας, ἀπάσης κεκλυμμένης ὑπὸ καταλεύκων καὶ μοσχοβολούντων ἀνθέων. Ἡ θερμότης τῆς ἀκτίνος ἐφάνηκε ὅτι τρόπον τινὰ ἐψιθύριζε διὰ μέσου τῶν ὀροσερῶν λευκῶν ἀνθέων, βαπτίζουσα ἅμα τὰ τρυφερά, ἀπαλά καὶ καταπράσινα φύλλα, καὶ παρουσιάζουσα αὐτὰ χρώματος ἀνοικτοῦ. Εἶτα πάλιν αἴφνης κατέβη ἡ ἀκτὶς εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς τραπέζης μου, διὰ τοῦ παραθύρου εἰσέυσασα καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ

βιβλίου, ὅπερ ἔκειτο ἠνεφεγμένον ἐκεῖ ἐνώπιόν μου. Τὸ φῶς αὐτῆς ἦτο τόσο λαμπρὸν, ὥστε μὲ κατεθάμβωσεν, ἐξαναγκάσαν νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅτε δὲ πάλιν ἠνέφξα αὐτοὺς, ἐκείνη σκιρτώσα ἐχώρευε τρόπον τινὰ ἐκφράζουσα τὴν χαρὰν τῆς διὰ τὸ θάμβος, ὅπερ μοὶ προῦξένησεν.

Καὶ τί δὲν δύναται τοιαύτη τις ἀκτὶς νὰ ἴδῃ κατὰ τὸ περὶ τὴν γῆν τσξείδιόν της; ἄρρητα, ἀνεξάντητα, ἀνεξερεύνητα! ἐσκέφθην ἐγώ. Πανταχοῦ εἰσθῶει καὶ οὔτε θύρα οὔτε τοίχος οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀποκωλύει αὐτὴν νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ περιεγάζηται, ἀόρατος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὴ εἰς τοὺς πολλούς. Ἄν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, τί δὲν ἠθέλει διηγήθῃ περὶ τῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων! ποίαις δὲ σπανίας καὶ ἐκτάκτους ἐστορίας δὲν ἠθέλομεν μάθει παρ' αὐτῆς! καὶ ποῖα παράδοξα πράγματα καθ' ἐκάστην συμβαίνονται!...

«Ὁμίλει», εἶπον πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς πρόσωπον ἀποτεινόμενος! διηγήθητί μοι, τί εἶδες κατὰ τὸ τελευταῖον τσξείδιόν σου· ἂν βρούνεσαι νὰ μοὶ εἴπῃς πάντα, τοῦλάχιστον, εἰπέ ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν!...

Ἐξῶ ἐν τῷ κήπῳ ἔπνευσεν ἑλαφρὸς ἄνεμος ἐπὶ τῆς λεμονέας, τοὺς κλάδους αὐτῆς συγκινήσας. Ἐνεκα τούτου ἡ πρὸ ἐμοῦ ἀκτὶς διεμερίσθη εἰς πέντε τεμάχια, πάντα ἐξ ἴσου ὑπερμέτρως ἀστράπτουσα τώρα μᾶλλον ἢ πρότερον. Ταῦτα ἤρριξαν νὰ πηδῶσι καὶ νὰ χορεύωσιν ἐν χαρᾷ ἐξάλλα, ὥστε ἡ ὄρσις μου τώρα πάλιν ἐθαμβώθη πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον· οὕτω στηριχθεὶς ἐπὶ τῆς ἔδρας μου καὶ διὰ τῶν χειρῶν μου καλύψας τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς στιγμὴν, ἐφαντάσθην ὅτι ὠνεύρωτον. Ἰδοὺ τί μοὶ ἐφάνη, τί ἐνόμισα ὅτι εἶδον.

Ὡσανεὶ ἤκουσα φωνὴν λεπτοτάτην καὶ πολὺ ἠδέως ἠχούσαν. Ὁμίλει ἡ μία τῶν μικρῶν ἐκείνων λαμπροτάτων ἀκτίνων τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης μου εὐρισκουμένων, καὶ διηγεῖτο εἰς ἐμὲ προσεκτικῶς ἀκούοντα τὰ ἐξῆς:

«Ἐγὼ ἔπεσα ἐπὶ τίνος ἐκτεταμένης πεδιάδος. ἐκεῖ παρετήρησα χωρικὸν τινὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ ἦτο ἀνὴρ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του, ἐ-

χων πλήρεις τὰς φυσικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ὠριότατος. Ἐφόρει ἐμβάδας μακρὰς μέχρι σχεδὸν τῶν γονάτων, ἔνδυμα γαλανοῦ λινοῦ ὑφάσματος εἰς πτυχὰς πλουσίας μέχρι τῶν ἐμβάδων κατὰ φθάνον, τὸν τράχηλον καὶ τὸν ὦμον ἔχων κεκοσμημένους διὰ πλέγματος ἀπλῆς ἐργασίας χωρική, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς πέτασον μέγαν ἐκ δορᾶς ἀλώπενος. Διὰ δὲ τῶν δύο ἰσχυρῶν αὐτοῦ χειρῶν ἐκράτει τὴν ἄκραν τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ὑνίου. Ὁ ἀγρὸς ἦτο πολὺ μέγας, πολλῶν, πλείστον μιλίων, ὁ δὲ χωρικός ἔσκαπτεν αὐτὸν ἀπὸ πολλῶν, πλείστον ἡμερῶν. Ἡ ἐργασία ἦτο κοπιώδης, καὶ ἐν ταύτῃ τόσον μονότονος, ὥστε ὡς ἔκτακτος τις ποικιλία ἐθεωρεῖτο, ὁπότε διὰ τοῦ σαρώθρου ἀφῆρει τινὰ σκώληκα ἢ τι τοιοῦτο, ἐρπετὸν ἢ ὁπότε κορώνη τις ἐκεῖ που πλησίον καθημένη ἐκράζε καὶ ἀντήχει ὀλίγον ἢ φωνή τις. Ἰπὲρ τὰ ὄρια δὲ τοῦ ἀγροῦ δὲν ἐξετείνετο τοῦ γεωργοῦ ὁ ὄφθαλμός, καὶ ἔσκαπτεν ἐκεῖ κατὰ σειράν καὶ ἐν τάξει αὐλακὰ πλησίον αὐλακὸς ἀπὸ ἡμερῶν καὶ ἐβδομάδων, λέγω, πολλῶν ἐν διηνεκεῖ μονοτονία ἀκαταπαύστως ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας!...

«Ἐγὼ ἔπεσα, ἤρχισε νὰ διηγηται ἡ δευτέρα ἀκτίς, διὰ τινος στενοῦ παραθύρου εἰς δωμάτιόν τι ἡμιφώτιστον ἐργοστασίου τινός. Ἦτο τὸ δωμάτιον τοῦ γραμματεῦς, ἔχον δύο μόνον παράθυρα, ὧν τὸ ἐν κίχλι ἰωτόν ἦτο πρὸς τὴν ὁδόν, τὸ δὲ ἕτερον χρησιμεῖον ἅμα καὶ ὡς τράπεζα πληρωμῆς πρὸς τὴν αὐτὴν τοῦ ἐργοστασίου. Ὁ γραμματεὺς καταστοιχογράφος ἀνὴρ ὑπερμεσοῦσης ἡδὴ ἡλικίας, οὐκ ὀλίγας τρίχας πολιὰς φέρων, καθήμενος πρὸ τοῦ γραφείου τοῦ ἐγραφεν ἐντὸς μεγάλου καὶ παχείου βιβλίου, ὅπερ ἔκειτο ἠνεφωμένον πρὸ αὐτοῦ. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν ἐκάστη σελίδι περιεῖχεν 125 γραμμὰς, αἵτινες ἦσαν σεσημασμένοι δι' ἀριθμῶν ἀναθινόντων μέχρι τῶν 1000. Ἐν τῇ ἀρχῇ δ' ἐκάστης τῶν γραμμῶν τούτων ὑπῆρχε γεγραμμένον τὸ ὄνομα ἐνός ἐργάτου τοῦ καταστήματος. Ἐκτὸς τούτου αἱ σελίδες ἄνωθεν ἕως κάτω ἦσαν διηρημέναι εἰς ἐπτὰ στήλας, ὧν αἱ μὲν ἐξ περιεῖχον τὰ μέρη τῶν καθημερινῶν μισθῶν τῶν ἐργατῶν, ἡ δὲ ἑβδόμη τὸ ἄθροισμα. Ὁ δὲ γραμματεὺς ἐκά-

θητο ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας καὶ ἔγραφεν ἀριθμούς εἰς τὰς στήλας. Ἦτο κοπιώδης καὶ μονότονος ἅμα ἡ ἐργασία αὕτη καὶ μόνον ποικιλίαν παρουσίαζεν ἡ ἀποχώρησις ἢ ὁ θάνατός τινος ἐργάτου, ὁπότε διεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦτου ἀπὸ τοῦ καταστοίχου καὶ ἀντικαθίστατο ἄλλο εἰς τὴν θέσιν του. Ἀλλ' ὅσον ἄσημον καὶ ἄν ἦτο τὸ συμβᾶν τοῦτο, ἦτο ἐν τούτοις σπουδαῖον διὰ τὸν ἄνθρωπον, διότι ὁ ὄφθαλμός του δὲν ἐπεξετείνετο ἐκτὸς τοῦ γραφείου του ἀπλῶς δὲ ἠρίθμει μόνον καὶ ἔγραφε στήλας ἐπὶ στήλων ἀπὸ ἐβδομάδων καὶ μηνῶν καὶ ἐτῶν ἐν διηνεκεῖ μονοτονία ἀκαταπαύστως ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας!...

«Ἐγὼ ἔπεσα, διηγήθη ἡ τρίτη ἀκτίς, εἰς τὸ δωμάτιον ἐνός πεπαιδευμένου. Ἦτο καθηγητῆς ἀνὴρ μέσου ἀναστήματος. Ὅμως... τί ἀποφορὰ ἰδιότροπος εἰς τὸ δωμάτιον! Εἶχε δυσάρεστον ὄσμη' παλαιῶν, χαρτίων καὶ εὐρωτιῶντων βιβλίων· διότι πράγματι μόνον ἐκ χαρτίων καὶ βιβλίων ἦτο ὑπερπληρωμένον τὸ δωμάτιον, ὥστε μόλις ὑπελείπετο μέρος νὰ κινηθῇ τις ἐντὸς αὐτοῦ. Πέριξ δὲ καὶ εἰς τοὺς τοίχους καὶ πανταχοῦ τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπες ἢ βιβλίον καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν καὶ ἐπὶ τῶν καθισμάτων καὶ ἐπὶ τοῦ δόφους ἔτι ἦσαν σωροὶ ὀλόκληροι τοποθετημένοι· ἐπὶ δὲ τοῦ γραφείου κυρίως, πρὸ τοῦ ὀπίου ἐκάθητο ὁ καθηγητῆς, ἐκεῖ δὲ ἦσαν σεσωρευμένα ὡς ὑψηλὸν ὀχύρωμα, καὶ τὰ πλείστα ἐν ἀταξίᾳ. Ἦτο δὲ ὁ καθηγητῆς ἀνὴρ γέρον καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, ὅπερ συνέγραφεν, εἰργάζετο ἤδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν «τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης καθόλου». Τὰ δὲ χειρόγραφα φύλλα, ἅπερ ἔκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης ἦσαν διηρημένα εἰς πολλὰς στήλας, ἐν αἷς ἔγραφε τὰς λέξεις καὶ ἠρεῖνα τὰς διαφορὰς παραγωγὰς αὐτῶν μέχρι τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν ρίζης, τοῦ λεγομένου ἐτύμου. Περιέργως ὑπεράνω τῶν ὤμων του ἔρριψα ἐν βλέμμα καὶ εἶδον ἀκριβῶς πῶς ἔγραφεν, οὕτω π. χ. Ἄ γ ρ ὀ ς: Γερμανιστὶ acker' ἀρχαῖον Γερμανικὸν acckar, συμφωνοῦν τῷ Γοθτικῷ akrs. Ἀγγλοσαξωνικὸν accer' Ἀγγλικὸν acre' ἀρχαῖον Ὀλλανδικὸν akker' ἀρχαῖον Σαξωνικὸν accar' Ἑλληνικὸν ἀ γ ρ ὀ ς

Λατινικὸν ager' Σανσκριτικὸν āgra-s, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἰνδικὰς ρίζας aj=ἄγειν καὶ ar=σκάπτειν, ἔχομεν τὸ λατινικὸν arare, τὸ γοθτικὸν arjan, τὸ παλαιὸν γερμανικὸν arīan, τὸ ἀρχαῖον βουλγαρικὸν orati, ἅπαντα τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς σημαίνοντα. Οὕτως ἐξοκλούθει τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἦτο κοπιώδης πρᾶγμα ἡ ἐργασία· ἂν καὶ ὑπῆρχε δὲ καὶ τις ποικιλία ἐν τοῖς καθέκαστα, ὅμως ἐν γένει ἦτο μονότομος αὕτη καὶ παρὰ πολὺ μάλιστα. Ἀλλ' ὁ καθηγητῆς ἐκάθητο ἐν τῷ μέσῳ τῶν βιβλίων του καὶ πρὸ τῶν φύλλων τοῦ χειρογράφου του καὶ ἔγραφεν ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας καὶ μετὰ πολλοῦ ζήλου παρεβάλλε τὰς λέξεις καὶ τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ διαταράξῃ αὐτὸν ἐν ταῖς γλωσσικαῖς αὐτοῦ ἐρεῖναις, διότι πᾶν ὅ,τι ἐξῶ συνέβαινε, καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ οἰκίᾳ του, ἀπὸ πολλοῦ ἦτο δι' αὐτὸν ξένον καὶ ἠδιαφόρει ὅπως περὶ αὐτοῦ. Τὸν ὀρίζοντά του ἀπετέλουν οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου του, τοῦ μόνου κύκλου τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ. Ὅποτε δὲ κατὰ τύχην συνέβαινε ν' ἀκουσθῇ τοῦ ἀλέκτορος ἢ φωνῆ ἐν τῇ γειτονίᾳ ἢ ὁ γέλως παιδίου τινός ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἰσέδουν μέχρι τοῦ ἡσυχίου αὐτοῦ ἀνοχωρητηρίου ἦτο δι' αὐτὸν συμβᾶν σπουδαῖον τοῦτο. Θέτων δὲ τότε πᾶν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἠναγκάζετο νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τινὰ καιρὸν ποῦ καὶ πότε ἄλλοτε εἶχεν ἀκούσει τοιοῦτόν τι. Οὕτω λοιπὸν ἐκάθητο καὶ ἔγραφε λέξεις καὶ ἐπλήρου τὰς στήλας τῶν φύλλων ἀπὸ πολλῶν μηνῶν καὶ ἐτῶν ἐν διηνεκεῖ μονοτονία ἀκαταπαύστως ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας!...

«Τοιοῦτοι εἶναι πάντες οἱ ἄνθρωποι, εἶπεν ἡ τετάρτη ἀκτίς. Οἱ ἴδιοι πολὺ καλῶς γνωρίζου-σιν ὅτι τὸ πράττειν, ἐνεργεῖν, παράγειν, σκέπτεσθαι, αἰσθάνεσθαι ἐν γένει δύνανται νὰ ἦσιν, τι σχετικῶς ἄπειρον, καὶ πολυμερές καὶ ὑπερμέτρως ποικίλον ἀλλ' ἀπατῶνται δεινὴν ἀπίτην, ἂν πιστεύουσιν ὅτι ὁ κύκλος οὗτος εἶναι ἐκείνου εὐρύτερος. Ἡμεῖς αἵτινες βλέπομεν πάντα ἐπὶ τῆς γῆς, γνωρίζομεν ὅτι ὁ ὀρίζων τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξέρχεται τῶν ὀρίων τοῦ ἀγροῦ, οὐ κατὰ τύχην ἐνεπιστεύθη τὴν καλλιέργειαν, καὶ ὃν ἀροτριᾶ αὐλακῶν αὐτὸν ἐν τάξει ἔτη

ὀλόκληρα καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ἐν διηνεκεῖ μονοτονία ἀκαταπαύστως ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας!...

«Ὅχι! δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοιοῦτοι, ἐκράυγσε τότε ἡ πέμπτη ἀκτίς. Ἐγὼ γνωρίζω ἕνα, οὐ ὁ ὄφθαλμός ἐξέρχεται πολὺ τοῦ στενοῦ τούτου ὀρίζοντος καὶ ἐπεκτείνεται μακρὰν ὑπὲρ τὸν ἄγρον, οὐ τὴν καλλιέργειαν ἐπεφορτίσθη, πολὺ, πολὺ μακρὰν ὑπὲρ ὄρη καὶ κοιλάδας, ὑπὲρ ρύακας καὶ ποταμούς, καὶ ἀφ' ἐνός μὲν φθάνει μέχρι τῶν ἄνρων τοῦ οὐρανοῦ ἄνω, ἀφ' ἐτέρου μέχρι τῶν κατ' ἄθρονιων τοῦ ἄδου καὶ τῆς κολάσεως».

«Δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος!» ἐκράυγασαν τότε αἱ ἄλλαι ἀκτίνες ἅπασαι. Καὶ ἐγὼ τότε ἐν τῷ στιγμιαίῳ ἐκείνῳ ὄνειρῳ μου ἠσθάνθην αὐτὰς πάσας ἠρεθισμένας πως, καὶ ὡσάν σπασμοδικῶς πηδῶσας ἐπὶ τοῦ πινακίου τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. Τοῦθ' ὅπερ μοι ἐφάνη ὅτι προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀέρος, ὅστις εἶχε συγκινήσει τὴν λεμονέαν τοῦ παραθύρου μου. Ἐν τούτῳ πάλιν ὁ ἀὴρ παρηλθε, καὶ αἱ ἀκτίνες ἠσύχασαν, καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ στίλθωσι, μετρίως, ὡς καὶ πρότερον κινούμεναι. Τότε ἡ πέμπτη ἀκτίς ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ!

«Ἐγὼ ἔπεσα ὑπεράνω χαράδρας τινός εἰς τι χωρίον ἔκει παρετήρησα ἕνα ἄνδρα, ὅστις ἐνωρίς πολὺ πρῶτον τινὰ ἐβάδιζεν ἐξερχόμενος ἐκ τῆς θύρας τοῦ χωρίου διὰ τῆς πεδιάδος πρὸς τὰ ὄρη. Ἐπορεύετο μόνος του, ἔρημος. Καὶ πρῶτον μὲν παρηκολούθει τὴν ὁδὸν τὴν τετριμμένην· εἶτα τὸν λειμῶνα καὶ τέλος κατήνησεν εἰς τὰ ὄρη, ὡς ἤθελεν. Ἦτο βεβουθισμένος εἰς σκέψεις βαθείας. Διότι ἦτο ποιητῆς, καὶ ἐσκέπτετο περὶ τραγωδίας τινός μεγάλης καὶ σπουδαίας, τὴν ὁποίαν ἤθελε καὶ κατεγίνετο νὰ συγγράψῃ. (1) Ἐν αὐτῇ ὡς ἀντιπροσώπους τοῦ κόσμου ἤθελε νὰ περιγράψῃ τὴν τύχην δύο ὄντων ἀνδρῶν καὶ γυναικός, οἷτινες ἐν ἀδύλῳ καὶ καθαρᾷ ἀγάπῃ ἐρασθέντες ἀλλήλων, ἐν τῇ αἰωνίᾳ διαφωνίᾳ καθήκοντος καὶ αἰσθήματος ἀγωνιζόμενοι, δι' αὐτοῦ εὑρισκον ἐπὶ τέλους τὴν καταστροφὴν των. Τὰς ὑψίστας δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἄδου ἤθελεν ὁ ποι-

(1) Οἷα ὁ Faust τοῦ Goethe.

ητής να παρεισαγάγη εἰς τὴν ποίησίν του, καὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλου δὲν ἐσκέπτετο ἢ περὶ τῶν σπουδαίων στιγμῶν καὶ τῶν ἐπισημοτέρων σημείων τοῦ συγκινητικῆς αὐτῶν βίου. Ἀλλὰ μὲν ὅλα ταῦτα ὁ ἀνὴρ εἶχεν ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὰ παραμικρὰ πράγματα, τὰ περιστοιχίζοντα αὐτόν. Παρατηρῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀπήντησε σκώληκα συρόμενον καὶ διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ράβδου του ἐσήκωσε καὶ μετέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν χλόην. Ὅτε πάλιν ἔφθασεν εἰς τὸν λειμῶνα, τότε κλίνας ἔκυψε καὶ ὡσφράνθη διάφορα ὠραία ἄνθη, ὧν ἐθαύμασε τὸ κάλλος, τῆς κατασκευῆς καὶ τὸ χρῶμα. Ὅτε δὲ ἄνωθεν αὐτοῦ ἔπη ἡ ἀηδὼν, παρηκολούθησεν αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματός του καὶ ἠκροάσθη ἐνθουσιωδῶς τὸ ἄσμα τῆς. Ἐν τούτοις ταῦτοχρόνως πάντοτε ἐσκέπτετο περὶ τῶν ἡρώων τοῦ δράματος αὐτοῦ, καὶ κατεγίνετο εἰς τοῦ ἔρωτος αὐτῶν τὴν ἀγαλλίασιν καὶ εἰς τὸ φανερόν αὐτῶν καὶ δραματικὸν τέλος. Οὕτω κατήντησεν εἰς τὸ ὄρατος, διὰ τινῶν δὲ μονοπατίων καὶ μερῶν δυσθάτων καὶ κινδυνωδῶν ἔφθασεν εἰς τὴν ὕψωμα. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησεν ὑπερμεγέθη ἐλάτῃν, ἣν εἶχε κατακαύσει κεραυνός Τεθραυσμένος δ' ἔκειτο ὁ κορμὸς αὐτῆς, καὶ ἡ πτωσίς τις εἶχε βλάψει τοὺς κλάδους καὶ κλῶνας τῶν γειτονικῶν δένδρων. «Ὅπως ἀποθνήσκει ὁ γίγας, εἶπεν ὁ ἀνὴρ, καὶ χιλιάδων ἔτων παλαιὰ βασίλεια οὕτως εὐρίσκουσι τὸ τέλος καὶ τὴν καταστροφὴν των!» Μετὰ τοῦτο ἔξηκολούθει τὴν πορείαν του καὶ πάντοτε περὶ τῆς ἀδυσωπλήτου τύχης ἐσκέπτετο. Εἶτα τέλος ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἐσκόπει. Τότε παρετήρησε κάτω ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τὴν μεγάλην τῆς γῆς πρωτεύουσαν, καὶ τὰς πολλὰς αὐτῆς οἰκίας, καὶ τοὺς πολλοὺς αὐτῆς κατοίκους, οἵτινες περιεφέροντο σωρηδὸν ἐπὶ τῶν πλατειῶν καὶ τῶν ὁδῶν ὡς μύρμηκες πηγαινοερχόμενοι καὶ βιαστικοὶ διὰ τὴν καθημερινὴν αὐτῶν ἐργασίαν. Ἐκ τοῦ μέσου δὲ τῆς πόλεως εἰσεῖχε Γοτθικὸς τις ναὸς μέγας, φέρων κατὰ πύργον ὑπερμεγέθη καὶ ὑπερύψηλον μέχρι τῶν νεφελῶν φθάνοντα. Ὁ δρίζων ἔκειτο γαλανὸς καὶ διαυγῆς ὅπισθεν αὐτοῦ καὶ ὁ ποιητής του τότε συνέλαβεν ἐν τῇ νῆϊ τὴν ἰδέαν καὶ εἶδεν

ἰδίους ὀφθαλμοῖς τὴν καλλονὴν τοῦ ὄλου ἀριστοτεχνήματος· ὑπερεχάρη δὲ διὰ τὴν μεγαλοφυῶν ἰδέαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀριστοτεχνίτου καὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Καὶ κατὰ μῆκος μὲν τοῦ ὄρους ἐξετείνοντο ἀμπελῶνες, ἐπὶ δὲ τῆς πεδιάδος ἦνθει τὸ πᾶν, ἄνθη, λάχανα, χόρτα παντοῖα, δένδρα κάρπιμα, καλλοναὶ ποικιλοστόλιστοι· τὸ πᾶν συνέτεινε πρὸς πανηγυρισμὸν τοῦ κάλλους τοῦ θελκτικῆς τῆς φύσεως. Διὰ μέσου δὲ τῆς πεδιάδος ἔρρεε ποταμὸς ἐλικοειδῆς καὶ ταχύς. Ἐπὶ πολλὰ δὲ μίλια ἠδύνατό τις διὰ τῶν ὀφθαλμῶν νὰ παρακολουθῆσθαι αὐτόν. Πλοῖα δὲ διὰ ποικίλων τῶν χρωμάτων σημαίων καταστόλιστα, καὶ λαμπρῶν καταλευκῶν ἰστίων ἐταξείδευον εἰς τὸν ποταμὸν ταχύτατα· ἡ δὲ φαντασία τοῦ ποιητοῦ μου παρηκολούθει αὐτὰ μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ ἀπωτέρω ἔτι μέχρι τῶν λαῶν τῆς δύσεως καὶ τῆς ἀπωτάτης ἀνατολῆς. Τότε ἀναβλέψας πρὸς τὸν τὰ πάντα συνέχοντα οὐρανὸν, καὶ τὸν κόσμον ἅπαντα οὕτω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἔχων, ἐκτείνας τοὺς βραχίονας ἐνθουσιωδῶς ἐκραύγασεν· «ὦ! Σὺ! μέγα, εὐρὺ, ἀτελείωτε κόσμη!... ὦς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε!»

Αἱ ἀκτῖνες ἅπασαι ἐσιώπησον!

Καὶ ὅτε ἐγὼ ἠνέφθα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνέκυψα ἐκ τοῦ ὄνειρου μου, ἐκεῖναι ἤδη ἐξωλισθαινον τοῦ πινακίου τῆς τραπέζης, πρὸ τῆς ὁποίας ἐκαθήμην· ἐπήδων δὲ ἐπὶ τῶν καθισμάτων, εἶτα ἐπὶ τῶν ταπήτων, εἶτα ἐπὶ τῶν εἰκόνων τοῦ τοίχου, καὶ διὰ μιᾶς αἴφνης ἐπληρώθη ἅπαν τὸ δωμάτιον ἐκ τῆς λάμπρας καὶ τοῦ φωτός τοῦ ἡλίου, καὶ ἐγὼ ἐφωτίστην!... Δαυπρὸν καὶ γλυκὺ ὄνειρον! εὐχαριστῶ! εἶπον εἰς τὰς ἀκτῖνας· ἦτο ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων!

(Ἐλεθέρως ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

*

LOUIS ROY.

Ο ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΤΗΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φυλλάδιον.)

VIII

— Ὅχι βέβαια, ἂν καὶ αὐτοὶ εἶναι ἄνθρωποι καθὼς πρέπει, εἶπεν ὁ ἐνωμοτάρχης. Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ, καὶ ὁ χωροφύλακας θὰ πάγη νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν εἰσαγγελέα καὶ θὰ σοῦ φέρῃ τὸν γιαντῶν.

— Ἄχ! τί πόνοὺς ποῦ τοὺς ἔχω! εἶπεν ὁ Βιλλῶτος. Ἄχ! ἂν εἴχετε τὴν καλωσύνην νὰ ζεύγητε τὸ ἀμάξι, θὰ πηγαινα μαζὴ μὲ τὸν χωροφύλακα, θὰ εὔρισκα μία ὥρα ἀρχήτερα τὸν γιαντῶν καὶ θὰ ἀλάφρονα ἀπὸ τοὺς πόνοὺς.

— Δὲν κάνει, γιατί θὰ σὲ ταρτανίσῃ τὸ ἀμάξι καὶ θὰ κακοφορηθῇ ἡ πληγή.

— Δὲν πιστεύω· εἶμαι πληγωμένος ἔς τὸν ὄμο.

— Τότε κάμε ὅπως θέλεις, εἶπον οἱ χωροφύλακες ἐξεληθόντες.

— ὦ! Ἄς ἴδωμεν νὰ πηγαινα εἰκοσι λεύγας καὶ θὰ ἴγλυτονα τὸ πᾶν, ἐπιθύρῃσεν ὁ Βιλλῶτος, τοῦ ὁποίου, μειδιῶντος, ἡ φυσιογνωμία ἠκτινοβόλει.

Μετὰ πέντε λεπτὰ ὁ Βιλλῶτος, καίπερ τετραυματισμένος, ἀνεχώρησεν, ἐπανῆλθε δὲ μετὰ τινος ὥρας συνοδευόμενος ὑπὸ γυναικὸς τινος προβεθηκυίας τὴν ἡλικίαν καὶ νεανίδος φερούσης πέπλον. Εὐρε δὲ αὐτόθι τὸν εἰσαγγελέα ἀνακρίνοντα τοὺς κυνηγούς.

— Ἴδου ἡ ἀνεψιά μου καὶ ἡ ἀξιοθέβαστος παιδαγωγός της, κύριε εἰσαγγελέα, ἡ ὁποία τὴν ἀνέθρεψεν ἀπὸ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, εἶπεν ὁ Βιλλῶτος παρουσιάζων τὰς δύο γυναῖκας.

Ἦτο καταπληκτικὴ ἡ ὁμοιότης τῆς νεανίδος ταύτης μετὰ τῆς Ἰωάννας, ἣτις μετημφιεσμένη ἐσιώπα.

Πόθεν ἤρχετο ἡ ψευδὴς αὐτῆ κληρονομία τῶν Λαβερρῆ, μόνος ὁ Βιλλῶτος ἐγίνωσκεν.

Ἐν τούτοις ὁ εἰσαγγελεὺς ἐδέησε νὰ παρα-

δεχθῆ τὰς ρητὰς διακηρύξεις τῆς παιδαγωγοῦ· ἄλλως τε δὲ ἡ νεανὶς τοσαύτην εἶχε καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς κομίσσης Δε-Λαβερρῆ, ὥστε πάντες, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ χωροφύλακες διεκηρύξαν αὐτὴν θυγατέρα ἐκείνης, ἀποβαλόντες τὰς προτέρας αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐπιστάτου προλήψεις.

Οἱ κυνηγοὶ ἐκπληκτοὶ καὶ ἡ Ἰωάννα ἐν ἀγανακτήσει παρίσταντο εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην, αἰσθανόμενοι μὲν ὅπόσον ἐπεβαρύνετο ἡ θέσις τοῦ Ραούλ, ἀλλ' ἀνίκανοι ν' ἀποτοθήσωσι τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν κίνδυνον.

Ὁ εἰσαγγελεὺς κατέγραψε τὰς καταθέσεις ὄλων τῶν μαρτύρων, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ναδιέρ, ὅστις προσεπάθησεν μὲν ἐπιτηδεῖωσιν νὰ ἐνσπείρῃ ἀμφιβολίας, ἀλλ' ἀπέτυχε διότι ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς δικαιοσύνης εἶχεν ἤδη μορφώσει, χάρις τῇ ἐπιδεξιότητι τοῦ Βιλλῶτος, ἀκλόνητον περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Ραούλ πεποιθήσιν.

— Κύριε, εἶπε ἀπεθνύμενος πρὸς τὸν Ναδιέρ ὁ Βιλλῶτος. Ὁ κύριος εἰσαγγελεὺς φαίνεται, ὅτι σὰς θεωρεῖ ἀξιοπίστον ἄνθρωπον· ὅμως ἐγὼ χθὲς εἰς τὴν ἐξαψὶ μου σὰς ἐδυσάρεστησα. Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃτε.

— Ἐλα δὰ, εἶπεν ὁ Ναδιέρ, εἰς δὲν δὲν διέφυγεν ἡ πανουργία τοῦ ἐπιστάτου.

— Ἐὰν, προσέθηκεν ὁ Βιλλῶτος, εἶναι πραγματικῶς ὁ ἀνεψιός μου ἐκεῖνος ποῦ μοῦ ἔδωσε τὴν μαχαιρίαν, πηγαινετε νὰ τὸν εὐρήτε ὅπου καὶ ἂν ἦναι, καὶ πέτε του πῶς ἡ ἀδελφή του, ἡ γνησία ἀδελφή του, εἶναι ἐδῶ. Πέτε του πῶς ἐγὼ τὸν συγχωρῶ καὶ ἡ ὑπόθεσις δὲν θὰ ἴπάγῃ εἰς τὰ δικαστήρια, ἀφοῦ ἐγὼ ἀποσύρω τὴν μήνυσιν.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, διότι ἤρχισαν πλεόναι ἀνακρίσεις, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεὺς.

— Ἀλλοίμονον εἰς ἐμένα! ἀνέκραξεν ὁλοφύρομενος καὶ κροκοδείλου δάκρυα χέων ὁ Βιλλῶτος. Τὸν ἀνεψιόν μου, τὸν γνήσιον ἀνεψιόν μου νὰ μὴν ἠμπορῶ νὰ κάμω νὰ τὸν ἀφήσουν ἡσυχον! Δυστυχία μου! Δυστυχία μου!

— Σὰς εἶπα, κύριε, ὅτι εἶναι ἀδύνατον. Λυποῦμαι πολὺ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ

πράξω τι, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς, πιστεύσας εἰς τὴν καλὴν πίστιν τοῦ ἀρχιεροῦ ἐπιστάτου, ὃν ἐκέρυξεν ἀκαταξήτητον.

Τὰ πάντα λοιπὸν ἐγένοντο κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ Βιλλώτου.

— Κύριε εἰσαγγελεῦ, εἶπεν ὁ Ναδιεφ· νομίζω, ὅτι καὶ ἐγὼ καὶ οἱ φίλοι μου εἴμεθα πλέον περιττοὶ θὰ μᾶς χρειασθῆτε πλέον;

— Εἴσθε ἐλεύθεροι, κύριοι, νὰ υπάγητε ὅπου θέλετε, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς.

Οἱ κυνηγοὶ ἀπεχαιρέτισαν τοὺς παρεστῶτας καὶ ἀνεχώρησαν. Ὁ εἰσαγγελεύς καὶ οἱ χωροφύλακες τοὺς ἐμμήθησαν.

— Τί ὠραία ἰδέα, ἐπιθύρῃσεν ὁ Βιλλώτος μείνας μόνος μετὰ τῶν δύο γυναικῶν καὶ προστρίβων χαρμωσύνως τὰς χεῖρας. Τί ὠραία ἰδέα ποῦ τὴν εἶχα, νάντικαταστήσω τὴν Γιαννούλα μετὰ τὴν Λουίζίτσα. Ὄραία τὴν ἐγλύττωσα ἐγὼ, καὶ ὁ ἀνψιός μου πάγει κατὰ διαβόλου. Τώρα θὰ γιαντρευθῶ, καὶ ἅμα γιαντρευθῶ, θὰ τρέξω κατὰ πόδι του, θὰ τὸν καταμηνύσω χωρὶς νὰ φανῶ ἐγὼ, ἅμα τὸν εὔρω, θὰ τὸν χαρακτηρίσω ὡς τυχοδιώκτη καὶ ψευδο-Λαβερρῆ καὶ θὰ κάμω νὰ τὸν καταδικάσουν.

«Τότε... τὸ μέλλον θὰ ἴηται ἰδικόν μου ὄλον καὶ ὄλον.

XI

Ἐνθα γίνονται λόγος περὶ νεαρᾶς γυναικὸς ἧς ὁ τύπος σπαριῶς ἀπαντᾷ καὶ νῦν καὶ ἐν μέλλοντι, καὶ περὶ ἀρχαίας τινὸς μαρκίως, ὡς ἐπίσης καὶ περὶ σπαριωτάτου οἰκέτου.

Οἴχονται φεῦ! αἱ δούκισσαι. Οἴχονται αἱ γεραραὶ τοῦ παρελθόντος παραδόσεις! Λυπηρὸν τοῦτο· ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀριστοκρατίας, μετὰ τῶν μεγάλων τῆς εὐγενείας περιουσιῶν συνεχλείπει καὶ ἡ τέχνη ἢ μέρος αὐτῆς, καὶ τοῦτο διότι κλάδοι τινὲς τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς—καὶ δυστυχῶς ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων—δέον νὰ γονιμοποιῶνται καὶ ὑποστηρίζονται

ὑπὸ τῆς προηγουμένης πολυτελείας πλουσιῶν εὐγενῶν οἰκῶν, ζηλοτύπως ἐχόντων πρὸς τοὺς ὄψι-πλούτους καὶ μὴ εὐγενεῖς, καὶ ἐπιδιδυόντων νὰ διακρίνονται τούτων διὰ τῆς περὶ τὴν πολυτέλειαν φιλοκαλείας καὶ καλαισθησίας.

Πάλαι ποτὲ, ὁ εὐγενὴς ἠδύνατο νὰ ᾗ ἀναλφάβητος ἔχων προνόμιον τὸ ἀνορθογραφεῖν· ἀλλ' ὤφειλε νὰ ποιῇ στίχους πλήρεις πνεύματος, τοὺς ὁποίους, χωλαίνοντας, διώρθου ποιητικῶς τις ἐμμισθός. Ὁ εὐγενὴς τὸ πάλαι ὤφειλε νὰ φιλῇ καὶ νὰ ἐννοῇ τὸ ὠραῖον· διέψευδε δὲ ἐνυτὸν καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος ἐὰν μὴ ἦτο καλλιτέχνης καὶ πνευματώδης.

Τανῦν τίτλοι, ὀνόματα, κτήματα, τὰ πάντα συναποσθέννυνται, τὴν δὲ ἱπποτικὴν εὐγένειαν διαδέχεται ἡ εὐγένεια τοῦ πλούτου, οὐδὲ ὅπως ἐκείνης οὐσα ἐπάξιός καὶ τῆς ὁποίας ἡ δημιούργησις εἶναι ἀξιοθρήνητος.

Ἀποθνήσκει ὁ μέγας ἄρχων· γεννᾶται ὁ ἑκατομμυριούχος. Ὅποια οἰκτρὰ εἰκόνα!

Ὁ ἑκατομμυριούχος συνεκόμισε τοὺς στατήρας τοῦ χρυσοῦ του ἐκ κερδῶν ἀπὸ τῆς ἐμπορίας—τοῦ ὅπερ τιμωρίσθη, ἐὰν (πρᾶγμα ἄλλως τε σπάνιον) μὴ ἔκλειπεν.— Ἄλλ' ἀτυχῶς, ἐνῶ ὁ σωρὸς τῶν ταλλήρων ἐξωγαυότο ἐν τοῖς χρηματοκιβωτίοις, δὲν μετρησιοῦτο ὁμοῦς συγχρόνως καὶ τὸ πνευμά του, ἀπέμεινε δὲ ἀγροῖκος, ἄφρων, φίλος παντὸς ὅ,τι θετικόν, ὅ,τι ζυγίζεσται, ὅ,τι ἀριθμεῖται· ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ διαστάση αὐτὸς νὰ ἐπιχρυσώσῃ τὸν οἶκόν του, τοὺς οἰκέτας του· νὰ ἐπισκεπᾶσθαι δι' ἀδαμάντων τὴν σύζυγόν του κατ' αὐτὸς ἀκόμη νὰ καταφορτωθῇ μετὰ χρυσᾶς ἀλύσεις καὶ κροτάλια ἐπὶ κροταλίων· ἀλλ' οὐδέποτε θ' ἀποφασίσῃ νὰ πληρῶσθαι τριακοντακισχιλίας φράγκα, ὅπως ἀγοράσῃ εἰκόνα γραφίαν τινὰ, ἔργον ζωγράφου διασήμου.

Οἰκτρὸς, οἰκρῶτατος οὗτος ὁ τύπος.

Μετὰ τοῦ μεγάλου ἄρχοντος συναπόμετο κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ μεγάλη δέσποινα. ταύτην δὲ διεδέξατο ἡ ἐπιτετηθευμένη, ἡ ἀκκιζομένη, ἡ φιλάρεσκος γυνή, ἧς ὁ τύπος οἰκτρότερος τοῦ τοῦ συζύγου... Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν ὑπῆρχον δούκισσαι, μαρκησῖαι, παιδίσσαι, χαρίεσαι ἑμποροὶ, ἀνοσιπώλιδες, νεαραὶ καὶ ἐρωτότροποι

κόραι, εταῖραι, τοὺς αὐτοὺς παρουσιάζουσαι πᾶσαι γενικούς χαρακτήρας—τὴν ἀφιλοκέρδειαν, τὴν ἐρασιμότητα, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ἀφέλειαν, τὴν καλαισθησίαν. Ἀλλὰ σήμερον; γυναῖκες ὑπάρχουσιν οἰκονομολόγοι, πωλητρίαι, ἐργάτιδες, θαλαμηπόλοι, ἀρτεσκευόμεναι κόραι, ὧν γενικός χαρακτήρ περιίσταται τὸ προσωπικὸν συμφέρον, οὐχὶ ὁ ἔρωσ, φιλοῦσι· δὲ ἄλλαι μὲν τὴν εὐτελεῖ ὁδὸν ἢ τὴν διαφθορὰν, ἄλλαι δὲ τὸν ἐραστὴν τὸν συνεισφέρουσα εἰς τὰς οἰκονομικὰς δαπάνας. Πᾶσαι πωλοῦνται ἢ ἀγοράζονται ὡς εἰ ἦσαν ἐμπόρευμα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ὁ ἀγοραστής καθίσταται θῦμα ἀπάτης.

Ἰδοὺ ὁποῖα ἡ νῦν κοινωνία!

Καὶ ἐν τούτοις ἅπανσι αὐταὶ αἱ γυναῖκες, αἱ περιφιλαυτοὶ, αἱ ἀνάληγοι αὐταὶ γυναῖκες, ἔχουσιν ἀξιώσεις γελοιοδωδέστατας.

Ἡ μαρκησία Δὲ Νουμέζ, πρὸς κατάληψιν τοῦ χαρακτήρος τῆς ὁποίας ἐποίησάμεθα τὴν ἀνωτέρω φιλοσοφικὴν παρέκβασιν, ἦτο γνησία δούκισσα, βλαστὸς ὄλης γενεᾶς δουκῶν.

Εἰκοσαετίας αὕτη εἶχε σύζυγον γέροντα ἀξιόλοπον, ἀλλ' ἀνίκανον νὰ διακρίνη τὸ ὄνομά του...

Κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν τοῦ γάμου ὁ γέρον δούξ καὶ ἡ νεαρὰ δούκισσα συνωμολόγησαν εἰδὸς τι συμβάσεως, κατ' ἣν ἡ δούκισσα, εἰς τὴν ὁ δούξ παρεχώρει πλήρη ἐλευθερία· ἐνεργεῖαν, ὤφειλε νὰ τῷ δώσῃ κληρονόμον τοῦ δουκικοῦ στέμματος, ἀλλ' ἐπὶ ἀποχῆν παντὸς δημοσίου σκανδάλου.

Οὕτως ἡ ὠραία δούκισσα, καίπερ ἐνύπανδρος, ἀπέμεινε ἀνύπανδρος, τοῦθ' ὅπερ οὐδὲ ὡς τῆ δουρηστέει.

Οἱ μῆνες παρήρχοντο ἀλλεπάλληλοι, ἀλλ' ἡ ὠραία δούκισσα δὲν ἐφαίνετο σπεύδουσα καὶ ἡ διαφόρει. Ἐνίοτε ὁ γέρον δούξ τὴν ἡρώτα ἂν ἐξεύρε τὸν εὐτυχῆ γεννητόρον τοῦ μέλλοντος κληρονόμου τῶν Νουμέζ· ἀλλ' αὕτη ἐποίει μορφασμὸν ἐμφαντικὸν τῆς δυσαρρεσκείας, ἣν τῆ προϋξένου τοιαῦτα ἀνησυχαστικά καὶ ἀδιάκριτοι ἐρωτήσεις.

Ἡ παρτεινομένη ἐν τούτοις ἀδιαφορία καὶ ψυχρότης τῆς δούκισσης πρὸς τὰς ἀπολαύσεις

τοῦ ἔρωτος, ἐγέννησε σφοδρὰς ἀνησυχίας ἐν τῷ πνεύματι τοῦ γέροντος· ὅπως δὲ καταπολεμήσῃ αὐτὰς συνεβουλεύθη φίλον του γηραιὸν ἀσκληπιάδην.

— Ἀγαπητέ μοι μαρκίων, τῷ εἶπεν ὁ ἰατρός. Μετάβητε εἰς τὴν Ἀλγερίαν, τὴν ἰεὴν ἡμῶν κατάκτησιν. Ὁ τόπος οὗτος ἔχει τὸ κλίμα θερμὸν, πολὺ θερμότερον ἢ ἡ Ἰσπανία. Φρονῶ δὲ, ὅτι πολὺ θὰ ὠφεληθῆ ἐκεῖ ἡ δούκισσα, καὶ θ' ἀποτινάξῃ τὴν κατέχουσαν αὐτὴν νάρκην καὶ ψυχρότητα.

— Νομίζετε; ἠρώτησεν ὁ δούξ.

— Δύναμαι μάλιστα νὰ σοι·ρηματίσω ἄλλως τε ἐλπίζετε καὶ εἰς τὰ ἔτι κατὰ τὸ ταξιδίου συμβάντα, εἰς τὰς τυχαίας συναντήσεις καὶ εἰς τὴν ἀδιάλειπτον κίνησιν...

Ὁ δούξ ἀπεφάσισε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν συμβουλήν ὡς καλλίστην· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν Ἀλγερίαν ἔγραψε πρὸς ἕνα τῶν δασυφύλων του, ὅστις εἶχεν ὑπηρετήσει ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἐπιτάσσων αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς Παρισίους, καθόστῃ ὤφειλεν ἵνα χρησιμεύσῃ ὁδηγὸς καὶ ἐπιμελητῆς κατὰ τὴν εἰς Ἀλγερίαν περιόδειαν.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἐνῶ ὁ δούξ ἐγευματίζε μετὰ τῆς δούκισσης καὶ τῆ ὠμίλει περὶ τοῦ προσεγγύου ταξιδίου των, θαλαμηπόλος εἰσελθὼν ἔφερε ἐπὶ ἀργυροῦ δίσκου ἐπιστολήν. Ὁ δούξ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀναγνούς ἐφάνη ὀργισθεῖς

— Τὸν κακοῦργο! ἀνέκραξεν.

— Τί τρέχει λοιπόν; ἠρώτησεν ἡ μαρκησία.

— Αὐτὸς ὁ ἄθλιος τολμᾷ νὰ παρακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν μου ὑπὸ τὸ πρόσχημα, ὅτι ἡ σύζυγός του διατελεῖ ἐν λογείᾳ. Ἄν ἔξῃ ὁ μακαρίτης δούξ, ὁ πατήρ μου, βέβαια θὰ διέταττε νὰ τὸν δεῖρωσιν, ἐνῶ ἐγὼ σήμερον εἶμαι ἡναγκασμένος νὰ τοῦ φεισθῶ.

— Ποῖος αὐτός;

— Ὁ κύρ Γιάννης, ὠραία μου, ὁ δικσοφύλαξ.

— Καὶ δὲν θέλει νὰ ἔλθῃ;

— Ὁχι.

— Κρίμα! χάνομεν καιρὸν εἰς μάτην.

— Καὶ μάλιστα αὐτὸς ὁ κύρ Γιάννης, ἐπα-
νέλαθεν ὁ δούξ, εἶναι παιδὶ πιστὸν, νοῆμον,
ἀποφασιστικὸν καὶ ἤθελε μᾶς χρησιμεύσει ὡς
ὁδηγός.

— Τότε προσλάβετε ἄλλον, φίλε μου.

— Ὡ! λησμονεῖτε, ὠραία μου μικρά, εἶπε
στενάχας ὁ δούξ, ὅτι οἱ καλοὶ ὑπηρεταὶ κατέ-
στησαν σπάνιοι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὴν
δημοκρατικὴν, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ εὐρεθῶμεν
εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπηρετῶμεν ἡμεῖς αὐτοὶ
ἑαυτούς.

— Εἰς τοιαύτην περίστασιν τίς μᾶς ἐμπο-
δίζει νὰ προσλάβωμεν αἰθίοπας ὡς ὑπηρετάς;

— Ἔχετε δίκαιον, μαρκησία· δὲν τὸ ἐσυλ-
λογίστην. Ὅταν φθάσωμεν εἰς Ἀλγερίαν θὰ
προσλάβω πέντε, ἕξ τοιούτους.

— Θὰ φροντίσητε βέβαια νὰ μοὶ προμη-
θεύσητε δύο αἰθιοπίδας, ἀφοῦ αἱ σημεριναὶ θα-
λαμηπόλοι κατέστησαν ἀνίκανοι καὶ ἀνυπό-
φοροι.

— Εἴμεθα καθ' ὀλοκληρίαν σύμφωνοι, ἀγα-
πητὴ μου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄς ἴδωμεν ποῖον
μᾶς συνιστᾷ ὁ κύρ Γιάννης ὡς ἀντικαταστάτην
του.

— Σᾶς ὀμιλεῖ περὶ ἀντικαταστάτου;

— Περὶ τοῦ ἰδίου κομιστοῦ τῆς ἐπιστολῆς
του.

— Θὰ ἦναι καὶ αὐτὸς κανεὶς ἀγροῖκος.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἐπεὶ πεν ὁ δούξ·
ἰδοὺ τί γράφει περὶ αὐτοῦ· «Ὁ κομιστὴς τῆς
παρούσης μου εἶναι εἰκοσιπενταετής, ἤλθε δὲ
πρὸ μικροῦ ἐκ Κωνσταντίνης, ὅπου διετέλει ἐν ὑ-
πηρεσίᾳ, καὶ γνωρίζει καλῶς τὰς τρεῖς ἐπαρ-
χίας τῆς ἀποικίας, θέλει δὲ θέσιν δασοφύλακος
καὶ ἐνθουσιᾷ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀλγερίαν ἐν τῇ ὑ-
πηρεσίᾳ τοῦ κυρίου δουκός. Ἐγὼ ἐγγυῶμαι περὶ
αὐτοῦ ἐν λόγῳ τιμῆς».

— Ἐν λόγῳ τιμῆς; διέκοψεν ἡ μαρκησία.

— Ὡ! ἀγαπητὴ μου. Ὁ κύρ Γιάννης ὀρ-
κίζεται ὡς εὐγενής. Ἀλλὰ τηρεῖ τὸν λόγον του.
Ἄς τὸν ἴδωμεν.

Ὁ δούξ ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ διέταξε τὸν
ὑπηρετὴν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν ἄγνωστον.

Μετ' ὀλίγον εἰσηλθὲν ὁ ἄγνωστος μετ' εὐ-

καμφίας καὶ χάριτος, ὁποῖαν δὲν προσεδόξα βε-
βαίως ἡ δούκισσα, ἥτις ἔθετο τὰς διόπτρας καὶ
μετὰ πριγκιπικῆς αὐθαδεῖας παρετῆρει αὐτόν.

Ἦτο νεανίας, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, νεαρός
καὶ ὠραῖος· εἶχε τὸ εὐτολμον τοῦ στρατιώτου
ἤθος, εὐσταθὲς τὸ βλέμμα, κομψὰς τὰς κινήσεις
καὶ ὑπερήφανον τὴν ὄψιν. Εἶχε δὲ κεκρμένῃ
τὴν μέλαιναν αὐτοῦ κόμην, ἥτις περιεστεφάνου
τὸ ἀρειμάτιον αὐτοῦ ὕφους.

Ἡ μαρκησία ἀφῆρσε τὰς διόπτρας τῆς, ἐκ-
πλαγεῖσα ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτοῦ.

(ἀκολουθεῖ.)

W. DE BOISSEMY

ΤΟ ΑΡΜΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ὑπὸ Γ. Μ. Κ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

(Συνέχεια προηγ. φυλλαδίου.)

— Ἰσχυρίζομαι θετικῶς τὸ τοιοῦτον, ὅπερ
καὶ εἶναι ἐναργέστατον. Διότι δύο μὲν ἢ τρεῖς
τῶν θεραπόντων σου ἦσαν εἰσέτι ἐγρηγορῶτες
ἐν τῇ ἐπαύλει, ἡ δ' ἀμφίπολος ἀνέμενε τὴν
Κυρίαν τῆς Ὄθεν ἂν ἡ Κυρία Διαμαντῆ προὔτι-
θετο νὰ διαπράξῃ κακόν τι, δὲν θὰ ὠδήγει βε-
βαίως ἐν τῷ οἴκῳ σου τὸν ἄνδρα, ὃν ἐσκόπει νὰ
καταστήσῃ ἐραστὴν τῆς.

Ὁ Διαμαντῆς ἀνεσκήρτησεν ἐκ τῆς ἐντυπώ-
σεως τοῦ τοιοῦτου συλλογισμοῦ.

— Ἐξηγήσον μοι λοιπὸν τότε τὴν ἀνεξή-
γητον ταύτην γυναῖκα, ἀνεκράξεν. Εἶναι αὐτὴ
παράφρων ἢ τέρας;

— Μ' ἐρωτᾷς ἂν ἡ σύζυγός σου ἦναι παρά-
φρων ἢ τέρας, εἶπε βραδέως ὁ Ἰάκωβος Ἀχυ-
ρᾶς. Οὐδέτερον τούτων, φίλε μου. Κέκτηται εὐ-
φυΐαν καὶ καρδίαν. Εὐφυΐαν μὲν ἄδολον, καρδί-
αν δ' ἐξαιρετον.

— Καὶ τὸ κατέδειξεν ἐναργῶς ἀτιμάζουσά
με καὶ περιάγουσά με εἰς ἀπελπισίαν, εἶπε
μετὰ πικρίας ὁ Ἰωάννης Διαμαντῆς.

— Οὐδὲν τούτων πάντων προέλειπε.

— Πῶς λοιπὸν διατείνεσαι ὅτι εἶναι εὐφυής;

— Εἶναι μάλιστα ὑπὲρ τὸ δέον. Ἔχει τὸ
πνεῦμα ἄγαν ζωηρὸν καὶ ὀξύ, ὅπως συλλαμβάνῃ
καὶ ἐκτελέῃ. Ὅ,τι παρ' αὐτῆς ἐλειψεν ἦν ἡ σκέ-
ψις... καὶ ἕτερόν τι ἔτι.

— Ναί, τὸ νὰ ἦναι τιμία.

— Τῇ ἐλειψεν ὁ πρὸς ποδηγεσίαν αὐτῆς
ἀνὴρ.

— Εἶναι αὕτη ἐπίπληξις, ἦν μοὶ ἀποτεινείς;

— Μάλιστα. Ὅποτε πρὸ δεκαετίας ἐνυμ-
φεύθη τὴν δεσποινίδα Λεωνίαν Σεβρῦ, οὕτη ἦν
εἰκοσαετής. Ἡ μὲν μήτηρ τῆς εἶχε τελευτήσει
λίαν προῶτως, ὃ δὲ ὑπολειφθεὶς αὐτῇ πατὴρ ἦν
ἀνὴρ ἀνίκανος. Ἐραντῆσθη ὅτι τῇ ἔδωκεν ἀνα-
τροφὴν εἰσαγαγὼν αὐτὴν ἐν παρθενικῷ γείῳ, ὃ-
που ἐδιδάχθη πᾶν ὅ,τι οὐδεμίαν εἶχε ἀνάγκην
νὰ μάθῃ. Εἰσηλθὲν ἐν τῷ κόσμῳ φέρουσα τὴν
χάριν καὶ τὸ κάλλος τῆς ἀντὶ πίσης περιουσίας,
καθ' ἐκάστην δὲ τῇ ἐλέγετο ὅτι ἡ εὐδαιμονία
ἔγκειται ἐν τῷ πλούτῳ.

— Οὕτω λοιπὸν μ' ἔλαβεν ὡς σύζυγον διὰ
τὰ χροῖματά μου. Ἄν ἐν τῷ τοιοῦτῳ ὑπολογι-
σμῷ διαβλήπης δικαιολογίαν...

— Τὸν τοιοῦτον ὑπολογισμὸν οὐδέποτε ἐποί-
ησεν. Ἐθεώρησε φτυκώτατον νὰ ὑπανδρευθῆ ἑ-
κατομμυριούχον, μὴ αὐτῇ ἀπαρέσκοντα πολὺ
δὲ πιθανὸν νὰ μὴ συνεζύγνυτο μετὰ σοῦ, ἂν ἐ-
τύγχανε πέντης Ἀλλ' οὐχ ἤττον δὲν θὰ σ' ἐ-
λάβανεν ὡς σύζυγον, ἂν κατὰ τύχην τῇ ἦσο
ἀντιπαθητικός. Τὰ τρία τέταρτα τῶν συνοικε-
σίων δὲν συνάπτονται ἄλλως. Διὰ τῆς ἀνατρο-
φῆς, ἦν αἱ πλείσται νεάνιδες προσκτώνται,
καθίσταται ἀδύνατον νὰ σκεφθῶσι περὶ ἀνδρὸς
οὐδὲν κεκτημένου· δι' αὐτάς, ὁ τοιοῦτος δὲν ὑ-
φίσταται... μᾶλλον ἐνὸς αἰθίοπος, εἴτε Σίνου.

— Ἔστω! ὁ κόσμος εἶναι κικῶς κατηρητισμέ-
νος. Τί θέλεις ἐκ τούτων νὰ συμπεράνῃς;

— Ὅτι ὁ ἀνὴρ, ὁ συζευγνύμενος ἐν τοιαύ-
ταις περιπτώσεσιν, ὀφείλει νὰ προσπαθῆσῃ ἵνα
ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν γυναῖκά του αἴσθημα σοβαρὸν
καὶ διαρκές, νὰ τὴν καθοδηγήσῃ ἐν τῇ εὐθείᾳ
ὁδῷ, καὶ νὰ τὴν διαπλάσῃ κατ' εἰκόνα ἰδίαν.
Πολλοὶ ἐπέτυχον τὰ τοιαῦτα, καίτοι μὴ ὄντες

τοσοῦτῳ εὐτυχεῖς ὡς σύ. Ἰδὼν ἐκ τοῦ πλησίον
τὴν Λεωνίαν κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, ἐξη-
κρίθωσα ὅτι ἐκέκτητο πᾶν ὅ,τι δεῖται ὅπως σὲ
καταστήσῃ εὐδαίμονα.

— Θὰ τολμήσῃς νὰ εἴπῃς ὅτι τῇ προσηνέ-
χθη ἐἰς τρόπον, ὥστε νὰ τὴν παρακωλύσω ἐκ
τούτου;

— Ναί, φίλε μου. Τί ὑπὲρ αὐτῆς ἐπαρῆξας;
Γινώσκω ὅτι τὴν ἠγάπησας, ὅτι τὴν ἐλάτρευ-
σας. Πῶς ὅμως τῇ ἀπέδειξας τὸ τιούτον; Ἀνοί-
γων αὐτῇ τὸ χρηματοκιβώτιόν σου, περιβάλλον
αὐτὴν διὰ παραλόγου πολυτελείας, ἐξωθῶν αὐ-
τὴν νὰ διακλύμῃ, καὶ διεγείρων ἐν αὐτῇ τὰ
τῆς φιλαρεσκείας ἐνστικτα, τὰ ἐμφωλεῖοντα ἐν
τῷ βάθει τῆς καρδίας καὶ αὐτῶν-τῶν τιμιωτέ-
ρων γυναικῶν.

— Εἶχον λοιπὸν ἄδικον ἰκαροποιῶν τὰς ὀ-
ρεῖς τῆς;

— Προσηνέχθης αὐτῇ ὡς ἤθελες πράξει
πρὸς μισθωτὴν τινα πικραλίδα. Ἐπιτρέψον μοι
τὴν λέξιν, ἀλλὰ συνειδέσθης βασιλικῶς τὴν σύ-
ζυγόν σου. Δὲν εἶναι ὅμως οὗτος ὁ τρόπος,
καθ' ὃν ὄφειλες νὰ τῇ καταστήσῃς ἀρεστός.

— Μήπως πταίω ἐγὼ ἂν δὲν ἠρέσκετο ἡ εἰς
τὰς δαπάνας, τὰς ἡδονὰς, τὰς ἐροτάς καὶ τὰς ἐ-
πιδείξεις;

— Ἰρέσκετο εἰς ὅ,τι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας
ἐδιδάχθη ν' ἀρέσκεται. Ἀπὸ σοῦ ἐξηρτάτο νὰ
τῇ γνωρίσῃ τὸν κίνδυνον τῆς ἀσκόπου ταύτης
ὑπάξεως, ἥτις θάσσον ἢ βράδιον ἔμελλε νὰ κα-
ταλήξῃ εἰς κατάπτωσιν, εἰ μὴ συνεπήγετο καὶ
κατατροφᾶς. Ἀντὶ δὲ νὰ τὴν ἐπίσχῃς ἐπὶ τῆς
κατωφερείας, ἐφ' ἧς διωλίσθαι ἐν, ἀπεναντίας
σύ τὴν ἐνεθάρρυνες. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀγῆς ἐξέ-
λεξας νὰ διαδραματίσῃς τὸ γελοῖον πρόσωπον
συζύγου γυναικὸς ἐρωτοτρόπου. Σὺ, ὃ ἤττον μα-
ταιόφρον τῶν ἀνθρώπων, ἐχάριζο ἀνιήτως ἐπὶ
τοῖς κοσμικοῖς θριύμβοις τῆς συμβίου σου. Ὑ-
περηφανεύετο ἀκούων αὐτὴν ἀνυπερομένην ὡς
γυναῖκα τοῦ συρμού, διακλαυμένην πανταχόσε
ἐπὶ ταῖς στολαῖς, ταῖς ἀμάξαις καὶ τοῖς χοροῖς
αὐτῆς.

— Ναί, ὑπῆρξα ἡλίθιος ναί, διέπραξα ἄδυ-
ναμίας. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀπίντων τοιαύτην τινα

μογθηράν φύσιν, δὲν θὰ ἤμην....

— Σὲ διακόπτω, διότι ἀπατάσαι καθ' ὅλο- κληρίαν. Οἰαζήποτε φύσεως καὶ ἂν ἦ ἡ γυνή, ὁ ἐκρυθμός ἐκεῖνος βίος ἀποβαίνει αὐτῇ ὀλέ- θριος. Ἀνάγνωθι λοιπὸν τὰς ἐκλεκτὰς ἐφημε- ρίδας, ἐν αἷς ἀνεφέρετο τὸ τῆς Κυρίας Διαμαν- τῆ ὄνομα, καὶ θὰ εἶδῃς ὅτι ὁ ἐραστής εἶναι πρόσωπον τῆς ἀνάγκης ἐν τῇ κωμωδίᾳ ταύτῃ τοῦ Ὑψηλοῦ Κόσμου, ὡς τὸν ἀποκαλοῦ- σιν. Ἐνίοτε ἐμφανίζεται οὗτος βραδέως, ἀλλ' ὅμως ἐμφανίζεται ἀλανθάτως. Δὲν μεταλλάσ- σουσι στολὰς ἐξάκις καθ' ἑκάστην, δὲν προσφέ- ρουσι συναναστροφὰς καὶ δεῖπνους, δὲν προστρέ- χουσιν εἰς τὰς πρώτας παραστάσεις, δὲν ἐπιδεικνύνται εἰς τὸ Δάσος ὀχούμεναι ἐπὶ τεθλίπων μόνον καὶ μόνον ὅπως θέλῃσιν τὸν σύζυγόν των. Συμβάν τι ἡδύνατο νὰ καταπαύσῃ πάσας τὰς παραφορὰς ταύτας, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ σύζυγός σου δὲν σοὶ ἔδωκε τέκνον...

— Πλὴν δὲν παρατηρεῖς ὅτι καταδικάζεις αὐτὴν ἀποπειρώμενος νὰ τὴν ὑπερασπίσῃς, δι- ἔκοψεν ὁ Διαμαντῆς. Σὺ αὐτὸς ἀποφαίνεσαι ὅτι ὤφειλεν ἡμέρην τινὰ κατ' ἀνάγκην νὰ μ' ἀπα- τήσῃ. Ὅθεν μὲ ἠπάτησεν.

— Ὑπόθεσις ὅτι θὰ σὲ ἠπάτα ἴσως, ἂν ἀμφο- τεροὶ ὑμεῖς δὲν ἐλαμβάνετε τρομερὰν προειδο- ποίησιν. Ἀλλ' ἄφες με νὰ τελειώσω. Ἡ κατὰ- λίσω τὰς γενικότητας, ὅπως ἔλλω ἐπὶ τῶν γε- γονότων. Δὲν διαμρισηθεῖς ὅτι ἐπεδοκίμασας τὴν συμπεριφορὰν τῆς γυναικὸς σου. Ἐπραξας δὲ καὶ τι κρεῖττον. Ἐγκατέλιπες τοῦτέστι ταύτην εἰς μόνην ἑαυτήν. Τὸ ὑπὲρ τῶν ἐπιχει- ρήσεων πάθος σου σ' ἐξώθει νὰ διατρέχῃς τὸν κόσμον, ὡς καὶ πρὶν ἔτι συζευχθῆς Ἐπελανθά- νεσο ὅτι ἔφραες εὐθύνην περὶ τῆς ψυχῆς της, καὶ ὅτι ἀπερχόμενος εἰς Ἰνδίας ἵνα κερδοσκοπή- σῃς ἐπὶ τοῦ Ἰνδικοῦ, ἐξετίθειαι πᾶσι τοῖς πει- ρασμοῖς τῆς μοῆξίας ἐκείνην, ἥτις ἔφερε τ' ὀ- νομά σου, καὶ ἦν εἶχες καθῆκον νὰ προστατεύ- σῃς. Πόσα μεγάλα ἐπεχειρήσας ταξείδια ἀρότου ἐνυμφεῦθης; Περὶ τὰ ὀκτὼ ἢ δέκα. Καὶ μολα- ταῦτα ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἦν ἐπὶ μακροῦς μῆνας κατελίμπανες κυρίαν τῶν πράξεών της, παρέβη ποτὲ τὰ καθήκοντά της; Ὅχι.

— Οὐδὲν περὶ τούτου γινώσκω.

— Ὅχι, σοὶ λέγω. Ἡ Κυρία Διαμαντῆ οὕσα εἰς ἱκανῶς ὑψηλὴν περιωπὴν δὲν θὰ κα- τέπιπτε, χωρὶς ἡ πτώσις αὐτῆς νὰ παραγάγῃ μέγιστον πάταγον παρὰ τῷ παρισινῷ τούτῳ κόσμῳ, τῷ ζῶντι διὰ τῶν σκανδάλων. Οὐδέ- ποτε δὲ κατηγορήθη, οὔτε γὰν ὑπωπτεύθη κατὰ τι.

— Μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐνοχοποιήθη μετὰ τινος ἐλεεινοῦ, ὅστις...

— Ἐνοχοποιήθη; καί. Θὰ σοὶ γνωστοποιή- σω τίνι τρόπῳ κατήντησε νὰ ἐνοχοποιηθῇ. Ἦν κεκημηκῦτα ἐκ τοῦ βίου, ὃν διῆγεν, αἰσθημά τι δὲ κακῶς ὠρισμένης περιεργείας ἐξηγεῖσθε ἐν αὐτῇ... Εἶχεν ἀρίστους φροντιστάς... ὅπως με- ταχειρισθῶ τὴν ἐν χρήσει γλῶσσαν. Αἱ φίλαι της, τοῦτέστι αἱ γυναῖκες, ἄς προσεκάλει εἰς τὰς ἐορτὰς της, καὶ αἵτινες ἐφθόουν τὴν τύχην της, αἱ φίλαι αὐτῆς αὐταὶ προσεποιούντο ὅτι τὴν ἠγνοῦν, καὶ τῇ ἔδιδον νὰ ὑπονοήσῃ ὅτι ἠγνοῖ τὸ μέγα ἀπόρητον τῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου, ὅτι δ' ἀπ' αὐτῆς ἐξηρτάτο νὰ μυηθῇ εἰς εἶδος τι γυναικείας ἐλευθεροτεκτονίας, ἥς τὰ μέλη ἀμοιβαίως ἀλληλοβοηθοῦνται καὶ συμ- μαχοῦσι κατὰ τῶν συζύγων. Ἡ σύζυγός σου ἔσχε τὸ σφάλμα νὰ τὰς ἀκούσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠκο- λούθησε τὰς ἐπιβούλους συμβουλὰς των.

— Καὶ τί μοι ἀποδεικνύει τὸ τοιοῦτο;

— Αὐταὶ αἱ ἀπρονοηταί της, καθότι ἂν σὲ ἠπάτα, θὰ τὸ ἔπραττε κρυφίως. Οὐδὲν εὐχε- ρέστερον αὐτῇ νὰ συνάψῃ μίαν τῶν ἀποκρύφων ἐκείνων σχέσεων, ἄς τινος οἱ Παρίσιοι ἀνέχον- ται καὶ εὐνοοῦσιν. Ἐπιθετικῶς, παραδείγματος χάριν, ὅτι, ἂν ὁ κ. Βουσερὼλ ἦν ἐραστής αὐτῆς, θὰ τὸν ἐκάλει ἐντὸς τοῦ θεωρείου της ἐν παρα- στάσει, καθ' ἣν μεταξὺ τῶν θεατῶν ὑπῆρχον εἰκοσι πρόσωπα γινώσκοντα αὐτήν; Ὑποθέσεις δ' ὡσαύτως ὅτι, ἂν εἶχεν ἑτερόν τινα, θὰ ἐξε- τίθετο μετὰ τοῦ κούφου ἐκείνου, τοῦ ἐπιζητούν- τος νὰ ἐπιδείξῃ αὐτήν, ὡς θὰ ἐπεδείκνυε σπᾶ- νιν ἄνθος ἐν τῇ κομμοδόχῃ του; Ὑποθέσεις ὅτι θὰ ἐπέβαινε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ ἀσκεποῦς ὀχήμα- τος παρὰ τὴν θύραν αὐτῆν τοῦ θεάτρου;

— Δὲν εἶναι ὅμως ἤττον ἀσύγγνωστος, διὰ

ταῦτα ἐκεῖνο δ' ὅπερ ἀποκαλεῖται ἀπρονοησίαν της ὑπερβαίνει πάντα τὰ ὄρια. Μικροῦ δεῖν συνήν- των αὐτὴν. Τί ἐμελλεν ἄρα νὰ συμβῇ, ἂν ἐξερ- χομένην τοῦ θεωρείου ἐκεῖνου...

— Οὐδὲν χεῖρον βεβαίως τοῦ ἐντὸς τοῦ κή- που σου συμβάντος. Πλὴν δὲν ἀξιώ νὰ δικαιώ- σω τὴν διαγωγὴν τῆς συζύγου σου, ἀλλὰ περιο- ρίζομαι ἀπλῶς νὰ τὴν ἐπεξηγήσω. Οὕσα τετα- ραγμένη, ἐξηρηθισμένη, πάσχουσα ἐξ ἀνίας, ἐρρίφθη ἐν τῇ ἐξαλλότητι... καὶ αὐτὴ εἶναι ἔτι λέξις τοῦ συρμού. Κουρόνοες γυναῖκες παρέπει- σαν αὐτὴν ὅτι ἦν τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς ν' ἀ- ποτύχη τὰς συνθηλαίαι καὶ νὰ διάγῃ ὡς νεανί- ας. Ἀνεφέρουν αὐτῇ ὡς παραδείγματα τὰς Ἀγ- γλίδας, καὶ Ἀμερικανίδας, αἵτινες διατρέχουσι τοὺς ἀγρούς, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἐστιατόρια, πα- ρακολουθοῦμαι ὑπὸ γυναικοκρίλων, οὗς συγ- κρατοῦσιν ἐντὸς τῶν ὀρίων ἀπιστεύτου πλατω- νισμοῦ. Καὶ ἡ Κυρία Διαμαντῆ ἠθέλησε νὰ τὰς ἀπομιμηθῇ. Ἐὰν σοὶ εἶπω ὅτι μετέβη πρῶτα τινὰ εἰς ἐπίσκεψιν ἀνδρός, ὃν πολλακίς συνήντησας;

— Αὐτῇ σοὶ τὸ εἶπε! Τὸ τοιοῦτον εἶναι τὸ ἄχρον ἄωτον τῆς ἀναιδείας.

— Ἐβουλήθη νὰ μοὶ ἐξομολογηθῇ ἐν ἐκτά- σει, καὶ μὲ καθικέτευσε νὰ σοὶ ἐπαναλάβω τὴν ἐξομολογήσιν της ἐκείνην, ἐπιθυμοῦσα νὰ τὴν κρίνῃς, χωρὶς οὐδὲν ἀπὸ σοῦ ν' ἀποκρύψῃ.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται ὁ ἀνὴρ οὗτος;

— Εἶναι ὁ κ. Γούης Βωτροῦ, ἀνεψιὸς ἐκεί- νου τοῦ συνταγματάρχου Σουκαρριέρ...

— Ὅν παρεκάλεσα νὰ μοὶ χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς κατὰ τοῦ Βουσερὼλ. Ὄμοσε λοιπὸν αὐτῇ νὰ μὲ καταστήσῃ γελοῖον παρὰ πᾶσι τοῖς γινώσκουσί με;

— Ὁ κ. Βωτροῦ εἶπε πρὸς τὸν θεῖόν του ὅτι ἡ ἐπίσκεψις τῆς Κυρίας Διαμαντῆ ἦν ἐκ τῶν ἀθωότερων. Οὐδεμίαν ὁ ἔλαθε πρόνοιαν ὅπως αὐτῇ διαμεινῇ ἀπόκρυφος, καθότι μετέβη ἐντὸς τοῦ ἰδίου δόφρου της, ὀδηγούμενου ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ αὐτῆς ἠνιόχου, καὶ εἰσῆλθεν ἐν πλή- ρει ἡμέρᾳ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Βωτροῦ κατοι- μένην οἰκίαν... κατὰ τὴν ὁδὸν ὠθέρ.

— Καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν μετέβη ἐκεῖσε;

— Καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἠγνοῖ. Ἦν μία ἐπι- πλέον ἐξαλλότης ν' ἀνενεχθῇ πρὸς τὰς ἀγαθὰς αὐτῆς φίλας, αἵτινες τοσοῦτον καλῶς τὴν συνε- βούλευον. Εὐτυχῶς συνήντησεν εὐγενῆ ἄνθρω- πον, μὴ ἐκζητήσαντα νὰ καταχρασθῇ τῆς ἀπρο- σῆνης της. Ἐδῶκεν αὐτῇ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐπαίξε κινδυνώδη παιδιὰν τιθεμένη ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ μετεμέλετο ἤδη αὐτὴ διὰ τὴν τοιαύτην παρεκτροπὴν της, ἡ συνδιάλεξις δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν.

— Ἄν δὲν ἄφρασε τὴν τιμὴν αὐτῆς παρὰ τῷ κ. Βωτροῦ, ἄφρασε ὅμως τὴν ὑπόληψίν της. Τί θὰ σκέπτηται ἄρα περὶ τε αὐτῆς καὶ περὶ ἐμοῦ; Θὰ μ' ἐκλαμβάνῃ ὡς ἀνεκτικὸν σύζυγον. Καὶ θέλεις νὰ συγχωρήσω τὴν γυναῖκα ταύτην;

— Οὐδὲν θέλω, φίλε μου, καθότι δὲν κέ- κτημαι τὸ δικαίωμα νὰ θέλω. Εἶσαι κύριος νὰ πράξῃς ὅπως σοὶ φανῇ κάλλιον. Τὸ καθῆκόν μου ὅμως ἦν νὰ σὲ διαφωτίσω καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν σφαλμάτων σου. Σοὶ εἶπον ἀληθείας τινὰς δυσσαρέστους εἰς τὰς ἀκοάς σου, ἀλλὰ δὲν μεταμέλομαι διὰ τοῦτο, καθότι ἦν ἐπάναγκες νὰ τὰς μάθῃς πρὶν ἢ λάθῃς ὀριστικὴν τινὰ ἀπό- φασιν. Οὐδ' αὐτὴ ἡ σύζυγός σου ἀξιοῖ ν' ἀπο- σπάσῃ παρὰ σοῦ συγγνώμην, δι' ἣν οὐδεὶς θὰ σὲ ψέξῃ, ἂν τῇ τὴν ἀρνήθῃς. Ἀπεκδέχεται τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόφασιν ἐν καρτερίᾳ καὶ μετανοίᾳ, ἐπὶ σὲ δ' ἀπόκειται νὰ τὴν ἐκφωνήσῃς. Ἐν καθα- Ͼ συνειδήσει φρονῶ ὅτι θεωρήσας ἐν ὑπερβολῇ τὸ βάρος τῶν σφαλμάτων της, ἄτινα ἀναγνω- ρίζω ὅτι εἰσὶ δεινὰ· οὐδαμῶς δ' ὑποχρεοῦσαι ν' ἀποδεχθῆς ὡς ἀναμφηρόστους πάσας τὰς ὑπ' ἐμοῦ ὁμοθείσας σοὶ ἐξηγήσεις. Δυστυχῶς δὲν δύνασαι νὰ ἐπερωτήσῃς μάρτυρας ἐπιβεβαιούν- τας ταύτας, καθότι θὰ ἦν ἀπρεπὲς νὰ ἐξετάσῃς τοὺς κυρίου Βωτροῦ καὶ Βουσερὼλ περὶ τῶν μετὰ τῆς Κυρίας Διαμαντῆ σχέσεων των· πλὴν ἂν ἦν ἡδύνατον τὸ τοιοῦτο, σοὶ ὁμνῶ ὅτι αἱ ἀ- πανθήσεις των θὰ συνεφώνουν πρὸς τὴν ἀφή- γησίν μου, καὶ ὅτι οὐδεμίαν θὰ κατέλειπον ἀμφιβολίαν ἐπὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐκτιμήσεών μου.

(ἀκολουθεῖ.)

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

Ἡ λευκότης τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς δὲν εἶναι πάντοτε ἀποτέλεσμα τοῦ προγενηκότος τῆς ἡλικίας. Ἡ λευκότης αὕτη πικρατηρεῖται καὶ εἰς κεφαλὰς νέων 18 καὶ 20 ἐτῶν· ὑπάρχουσι δὲ ἄνθρωποι, κατὰ τὴν Ἀφρικὴν ἰδίως ἀπαντῶντες, οἱ καλούμενοι Λευκῖται ἢ Ἀλβῖνοι, οἵτινες γεννῶνται ἔχοντες τὰς τρίχας λευκάς. Ἡ λευκότης τῆς κόμης ἐπέρχεται πολλάκις διὰ μιᾶς. Αἱ τρίχες τοῦ διασήμευ Θωμᾶ Πόρου καὶ τοῦ Ἰσπανοῦ Διέγου Ὁσαρίου ἐλευκάνθησαν ἐν μιᾷ νυκτὶ, ὅτε οὗτοι ἔμαθον τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτῶν. Λέγουσι δὲ ὅτι συνέβη τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν ὠραίαν ἀλλ' ἀτυχή βασίλισσαν τῆς Γαλλίας Μαρίαν Ἀντωνιέτταν, ὅτε καὶ αὕτη εἶχε καταδικασθῆ εἰς θάνατον. Νέος τις ζωγράφος, τοῦ ὁποίου ἡ κόμη ἦτο μέλαινα, κρυβεῖς ἐν ὑπογείῳ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς τρομοκρατίας τοῦ 1799, ἐξῆλθε μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἔχων τὴν κόμην λευκοτάτην. Δὲν εἶναι δὲ πολὺς καιρὸς ὅτε νέος τις, διατρέξαντες πάντας τοὺς κινδύνους φοβεροῦ ναυαγίου, ἐφθασεν εἰς τὴν ξηρὰν μετὰ ἀλευκα μαλλία.

Ἀλλὰ τὸ ἐκπληκτικώτερον εἶναι ὅτι συμβαίνει πολλάκις κόμη λευκὴ νὰ γίνηται πάλιν μέλαινα, χωρὶς νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅπως φθάσωσιν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τὰ τοῦ κόρακος ὠὰ, τὰ ὅποια συνιστᾷ ὁ σοφὸς πλὴν εὐπιστος Πλίνιος. Ἡ Σωσάννα Ἐδυόνδου, ἀγγλὶς τὸ γένος, εἶδε κατὰ τὸ ἐννενηκιστὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἔτος τὴν τέως κατάλευκον κόμην αὐτῆς νὰ γείνη μέλαινα καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς, συμβάντος μετὰ τριάκοντα ἔτη. Ὁ ἰατρὸς Σλάβης, εἰς ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἔτων, ἐδοκίμασε τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν ὅτε εἶδε τὴν μεταμόρφωσιν ταύτην. Ἡ κόμη αὐτοῦ ἔλαβε βαθύ φαιὸν χρῶμα καὶ ἔμεινε τοιαύτη μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, συμβάντος τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἡλικίας τοῦ ἔτος. Γέρων τις ἑκατοντούτης ἐκ Βιέννης, εἶδε μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως τὴν κατάλευκον αὐτοῦ κόμην νὰ γείνη ἐντελῶς μέλαινα. Ἀναφέρεται ἐπίσης Σκῶτς, τοῦ ὁποίου ἡ

ἐκ τῆς ἡλικίας καταλευκανθεῖσα κόμη ἔγεινεν, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ξανθὴ, ὡς ὅτε ἦτο νέος.

Ἀλλ' οὐχ ἤττον ἄξιον περιεργείας φαινόμενον, ἐπιθεβχιούμενον δὲ ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων, εἶναι ὅτι αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἐξακολουθοῦσιν ἀξάνουσαι καὶ μετὰ θάνατον ἀκόμη, ὡς συγγραφεὺς τις ποιεῖται μνείαν πτώματος τινος, τοῦ ὁποίου τὴν κόμην καὶ τὸν πώγωνα ἐψαλίδισεν πολλάκις. Ἡ «Ἐφημερίς τῶν Σοφῶν» ἀνέφερεν ἄλλοτε περὶ νεκρᾶς γυναικός, τῆς ὁποίας τὰ μαλλία ἐξῆλθον ἀπὸ τὰς ρωγμάς τοῦ φρεσέρου τῆς μετὰ τεσσαράκοντα τρία ἔτη ἀπὸ τοῦ ἐναφιασμοῦ, τὸ πτώμα ἐφίλη ἀκέραιον καὶ φυλάττον σχεδὸν τὴν πρώτην αὐτοῦ μορφήν, καίτοι μετὰ τῶντα εἶχον θάψει δύο ἄλλους νεκροὺς, ἐντελῶς τούτους διαλυθέντας. Κόμη βοστρυχώδης καὶ πυκνοτάτη ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ σῶμα. Ἦτο χρώματος ἐρυθροῦ, ὀλίγον σκουρῆ, ἀλλὰ σεσηπυῖα καὶ θραυσομένη εὐκόλως. Ἐτεροὶ εἶδον ἐν τινὶ ἀγροτικῷ νεκροταφείῳ, ἔνθα πρὸ ἡμίσεος αἰῶνος δὲν ἔλαπτον πλέον, κρανίον φέρον φανάκην. τῆς ὁποίας αἱ τρίχες εἶχον κάλλιστα διατηρηθῆ.

Αἰγυπτολογία — ἡ Κύπρος — Ἀσί

Τὸ ὄνομα, δι' οὗ ἐσημειῖτο ἡ νῆσος Κύπρος εἰς τὴν ἀρχαίαν αἰγυπτιακὴν ἀνεγνωσθῆ κατὰ διαφόρους τρόπους: Ἄμασι, Ἄσι, Σιδινάϊ, Μασινάϊ, ἢ ἀκριβῆς ἀνάγνωσις κατὰ τὸν κ. Μάσπερον, εἶνε Ἄσι κατὰ τὴν ὑψηλὴν ἀρχαιότητα, Ἀσινάϊ κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ἐποχὴν. Ἄν ἐρευνήσωμεν μετὰ τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων, ἅπερ ἐγνώρισαν ἡμῖν οἱ κλασικοί, δὲν θὰ εὐρωμεν εἰμὴ τὴν πόλιν Ἀσινὰ ἧς τὸ ὄνομα πλησιάζει τὸ Ἀσινάϊ. Ἐξ ἄλλου ὅμως, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ κατίδη τις μεγάλην ἀναλογίαν

μεταξὺ τοῦ Ἀσὶ καὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀσίας, ὅπερ ἡ ἀρχαιότης ἔδιδεν εἰς τὴν σημερινὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ὅπερ ἐξετάθη εἰς ὅλην τὴν ἀσιατικὴν ἤπειρον. Διὰ τὸν κ. Μάσπερον, αἱ διάφοροι αὐτὰ περιστάσεις τείνουσι ν' ἀποδείξωσι ὅτι τὸ ὄνομα Ἀσία προήλθεν ἐκ τοῦ Ἀσὶ, ὀνομασία ἣν τὰ αἰγυπτιακὰ μνημεῖα δίδουσιν εἰς τὴν νῆσον Κύπρον ἀπὸ τῆς βασιλείας Θούτμον τοῦ 3ου, ὅτι τὰ ἀσσυριακὰ ἔγγραφα δὲν φέρουσι οὐδὲ ἕγνος τούτου.

Ἡ περιουσία τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Ρωσσίας, τοῦ οἴκου Ρωμανῶν, ὑπολογίζεται εἰς 130,000,000 ἀργυρῶν ρουβλίων.

Τὰ ὠραῖα παραδείσια πτηνὰ ἀπειλοῦνται διὰ τελείας καταστροφῆς. Τοσοῦτον ἐπιζήτητα κατέστησαν πρὸς στολισμὸν τῶν γυναικείων πύλων καὶ διαφόρων ἐνδυμάτων ὥστε μετὰ λύσσης καταδιώκουσι καὶ συλλαμβάνουσιν ἢ φονεύουσιν αὐτὰ οἱ κυνηγοί.

Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀγγλικῆς ναυτικοῦ ἐξακολουθεῖ ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καθ' ἅπαντα τὰ σημεῖα τῆς ὑψηλότητος. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ ἔμπορικὸν ναυτικὸν διακώρων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀνεπύχθη μεγάλως, ἀλλὰ τὸ ἀγγλικὸν εὐρίσκειται εἰσέτι λίαν ὑψηλὰ καὶ δεκάδες ἑτῶν ἀπαιτοῦνται ὅπως τὸ τῶν ἄλλων ἔθνων ἀνέλθῃ εἰς τὸ ὕψος τοῦτο. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπεροχῆς ταύτης ἀρκεῖ ἡ σύγκρισις τῶν τῆν διώρυγα τοῦ Σουέζ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διαπλευσάντων πλοίων. Ὡς πρὸς τὴν χωρητικότητα ἐν συνόλῳ τῶν διαπλευσάντων αὐτὴν πλοίων τὸ ἀγγλικὸν ναυτικὸν ἀνεπροσώπευε τὰ 78. 77 ο)· ἡ Γαλλία τὰ 9. 05, ἡ Ὀλλανδία τὰ 3. 98 καὶ ἡ Γερμανία τὰ 3. 14.

Ἡ μεγαλειτέρα αἴθουσα τῆς ὑψηλότητος εὐρίσκειται ἐν Σικάγῳ τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι χιλίων ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος 225. Εὐχε-

ρῶς δὲ δύναται νὰ περιλάβῃ πενήκοντα χιλιάδας ἀνθρώπων. Τὸ ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἐν τῷ μέσῳ δὲν ὑπάρχουσι στῆλαι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὀροφῆς, ὡς συνήθως ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς μεγάλας αἰθούσαις ἐμποδίζουσαι τὴν θέαν. Ἡ ὅλη αἴθουσα εἶναι μία, συνεχῆς, ἐκτεταμένη ὡς μικρὰ πεδιάς.

Πρὸ τινῶν ἑβδομάδων ἀπεβίωσεν ἐν Ρίφ Ἰανεῖρω ἐπαίτης καταλιπὼν περιουσίαν 45,000 λιρῶν. Τὰ βρασιλιανὰ φύλλα λέγουσιν ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξον, καθόσον οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν Ρίφ Ἰανεῖρω ἐπιτιτῶν εἰσι πλουσιώτατοι, πλουσιώτεροι πολλῶν ἐκ τῶν διδόντων αὐτοῖς ἐλεημοσύνην.

Ἦκουσαν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται περὶ τοῦ «Μεγάλου Ἀνατολικοῦ» τοῦ μεγίστου τούτου ἀτμοπλοίου τῆς ὑψηλότητος, ὅπερ ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων του κατέστη ἄχρηστον ἀρῶν ἐπὶ ἡμέρας τὴν πτώχευσιν πολλῶν ἐταιριῶν, αἵτινες ἀνέλαβον τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ. Πρὸ τινῶν ἑβδομάδων τὸ τέρας τοῦτο τῶν θαλασσῶν ἐπωλήθη, ἀντὶ μικροῦ σχετικῶς ποσοῦ, εἰς ἐταιρίαν ἣτις μετὰ μακρὰν σκέψιν ἀπεφάσισε νὰ μεταβάλλῃ αὐτὸ εἰς πλωτὸν θέατρον. Τοῦ νέου του σταδίου ἤρξατο τῆ παρελθούσῃ ἑβδομάδι ἐν Λιβερπούλῃ. Ἀφοῦ δὲ περιπλεύσῃ πάσας τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀγγλίας μεταθήσεται εἰτα εἰς τὰς ἀποικίας.

Πλωτὸν θέατρον εἶναι τι καινοφανὲς διὰ τὴν Ἀγγλίαν οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τὴν Ἀμερικὴν, ἔνθα ἀπὸ μακροῦ χρόνου πλωτὰ θέατρα καταπλέουσι καὶ ἀναπλέουσι τοὺς μεγάλους ποταμούς Μισσούρη καὶ Μισσισίπη καὶ δίδουσι παραστάσεις ἐν ταῖς κυριωτέροις παροχθίοις πόλεσιν.

Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ὑπεβλήθη σχέδιον κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Συρίας εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

ΓΕΛΩΤΕΣ

Ο μικρός Ἀντώνιος ἐξετάζεται εἰς τὴν ἀριθμητικὴν.

— Εἰπέ μας λοιπὸν τώρα, ἐν καὶ ἐν πότα κάμουν;

— Ἐν καὶ ἐν κάμουν πάλιν ἐν.

— Πῶς εἶναι δυνατόν ἐν καὶ ἐν νὰ κάμουν πάλιν ἔν!

— Διότι ἡ μαμμὰ μοῦ εἶπε πολλὰς φορὰς ὅτι ἐκεῖνη καὶ ὁ παπάκης, ποῦ εἶναι δύο, κάμουν πάλιν ἔν.

X

Ἐν τῷ Γραφεῖ τῆς χωροφυλακῆς.

— Κύριε ἐνωμοτάρχᾳ, γῆθς τὸ ἐσπέρας ἄνθρωποι ἀνέβησαν μετὰ κλίμακα τὸν τοῖχον τοῦ περιβόλου τῆς οἰκίας μου, καὶ ἐξεβίασαν πάντα τῶν θαλάμων τὰ κλεῖθρα εἰς τὸ ἰσώγειον.

— Πολὺ καλὰ ἐνόησα. Καὶ ποῦ εἶναι τώρα οἱ ἔνοχοι;

— Οἱ ἔνοχοι ἔφυγον.

— Τότε λοιπὸν φέρετέ μου αὐτοὺς τοὺς ἀξίους ἀνθρώπους, καὶ ἐγὼ τοὺς διορθώσω.

X

Ἡ μικρὰ Τερψιχόρη συνδιαλέγεται μετὰ τῆς μητρὸς τῆς:

— Καλὲ μαμμὰ, τί διαφορὰ ἔχει τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ ἀγόρι;

— Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι τὰ κριτίσια φοροῦν φουστανάκια, καὶ τ' ἀγόρια πανταλονάκια.

— Ἄ!... λοιπὸν ἐγεννήθηκα ἐνδωμένη;

— Ὅχι βέβαια.

— Τότε λοιπὸν πῶς μ' ἐγνώρισες ὅτι ἤμουν κοριτσάκι;

X

Ὁ ἰατρὸς ἐπισκεπτόμενος τὸν ἀσθενῆ του, καὶ βλέπων ἐπὶ τῆς τραπεζῆς φιάλην μέλαινα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ἔξωθεν «Οἶνο! Οἰκονόμου»,

— Τί εἶναι αὐτὰ πάλιν; Δὲν σοῦ παρήγγειλε νὰ μὴ πρῆς κοασί ἐπὶ πέντε ἡμέρας καὶ τότε πάλιν μετὰ νερόν!

— Μὰ δὲν εἶνε κοασί, γιὰτρέ μου, αὐτό...

— Ἀλλὰ τί;

— Ὅλιγὴ μ α σ τ ῖ γ α διὰ τὴν ὄρεξιν...!

ΠΟΙΗΣΙΣ

Η Λ . ΩΔΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΑΡΧΟΥ

(ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Λαουρές του.)

(Μετάφρασις)

ὦ! δὲν ὑπῆρξε πώποτε εἰς δῶμά τι στρουθίον,
Οὐδὲ εἰς ὄσος, ὡς ἐγὼ, μονῆρές τι θηρίον!

Εἶμαι μονῆρης! πλὴν παντοῦ ὅπου τὸ βλέμμα
στρέψω.

Ἐκείνην πάρυστα ὄρω... ἐκεῖνην θὰ προσβλέψω!

Τ' ὄμμα μου ἄλλον ἥλιον ποτὲ δὲν διακρίνει,

Τὸ μόνον ἀντικείμενον αὐτοῦ εἶναι ἐκείνη!

Καὶ μόνην, φεῦ! ἔχω χαρὰν νὰ κλαίω αἰωνίως.

Μοὶ εἶν' ὁ γέλως βάσανος, καὶ βάσανος ὁ βίος...

Τροπὴ μου δηλητήριον, πικρὰ εἶναι μόνη.

Ὁ δ' οὐρανὸς μοὶ φαίνεται ὡς μέλαινα θόνη!

ὦ! τυραννία εἶν' ἡ νύξ καθ' ὅλον μου τὸν βίον,

Κ' ἡ κλίνη μου μοὶ φαίνεται μάχης φρικτὸν
(πεδῖον).

Τοῦ ὕπνου, ὅστις ἀφαιρεῖ ἀφ' ὅλων τὴν καρδίαν,

Ἐκείνην τὴν τερψίθυμον ἰδέαν καὶ γλυκεῖαν

Ἦτις αὐτὴν διατηρεῖ εἰς τὴν ζωὴν, δὲν σφάλλει

Κανεὶς θανάτου συγγενῆ ἐὰν αὐτὸν ἐκάλει!

Εἰς τὴν εὐδαίμονα αὐτὴν ἐδόχως γῆν, τὸν
(κόσμον,

Ἐχετε λόφους σκιεροῦ; ἀνθέων σεῖς εὐόσμων.

Ὅχθας πρασίνοὺς ἔχετε ἀνά τὴν οἰκουμένην...

Ἐγὼ πλὴν ὄχι... ὦ! ἐγὼ... θρηγῶ τὴν ἐρω-
(μένην...

ΑΒΕΛ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Οἱ ἐθνικοὶ ὕμνοι. — Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες (ὄνειρον), ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ. — Ὁ Ἀποκεφαλιστής. — Τὸ Ἄρμα τοῦ Διαδόλου. — Φαινόμενα τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. — Ποικίλα. — Γέλωτες. — Ποίησις ἡ Λ . ὠδὴ τοῦ Πετράρχου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Λαουρές του, μετάφρασις.